

Збірник наукових матеріалів
XXXVI Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції
el-conf.com.ua

«ІННОВАЦІЇ НАУКИ ХХІ СТОЛІТТЯ»

18 листопада 2019 року

Частина 14

м. Вінниця

Інновації науки XXI століття, XXXVI Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Вінниця, 18 листопада 2019 року. – Ч.14, с. 76.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей XXXVI Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Інновації науки XXI століття», 18 листопада 2019 року, які оприлюднені на інтернет-сторінці el-conf.com.ua

Адреса оргкомітету:
21018, Україна, м. Вінниця, а/с 5088
e-mail: el-conf@ukr.net

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

Педагогічні науки

<i>Кірик І.А., науковий керівник Іванова Д.Г.</i> ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	5
<i>Козуб О.С.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (ЗЗСО)	10
<i>Коновалова М. М., Антоненко М. М.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕПІСТОЛЯРІЮ ПИСЬМЕННИКА НА УРОКАХ ВИВЧЕННЯ ЙОГО БІОГРАФІЇ	14
<i>Костенко Т.В., Костенко В.В.</i> ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНІВ.....	17
<i>Коток В.В.</i> ІННОВАЦІЙНА МУЛЬТИМЕДІЙНА СИСТЕМА ДЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	23
<i>Листопад П.С., Жиленко Т.І.</i> ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОНІЧНИХ ТЕХНІК НА ЗАНЯТТЯХ З АНАЛІТИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ	26
<i>Майданенко С.В.</i> «ВНУТРІШНЯ» СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	28
<i>Маковецька В.В.</i> ЄВОЛЮЦІЯ КЛАВІШНИХ ІНСТРУМЕНТІВ.....	32
<i>Мацнева К.М., науковий керівник Більська О.В.</i> ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОРІЄТИРУ НА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	36
<i>Мороз Г.М.</i> ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ, ТАК І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	42
<i>Моток Х.І.</i> УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧІННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	48
<i>Мрічко М.І.</i> ГЕОМЕТРИЧНІ ПОБУДОВИ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОМЕТРІЇ	52
<i>Павлова А.О.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.....	56

<i>Проноза Е.О.</i> ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.....	61
<i>Проц М.О., Волотовська Я.В.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	65
<i>Пугач Р.С.</i> ГАДЖЕТ – ДРУГ ЧИ ВОРОГ?.....	70

ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Кірик І.А.

*магістрантка педагогічного факультету
Науковий керівник: к.пед.н., доц. **Іванова Д. Г.**,
завідувач кафедри
загальної педагогіки, дошкільної, початкової
та спеціальної освіти
Ізмаїльського державного
гуманітарного університету*

Сучасні освітні реформи зумовлюють необхідність удосконалення методик дошкільної освіти. Останнім часом наукові інтереси дослідників проблем дошкільної освіти зосереджені на вивченні впливу інноваційних педагогічних технологій на розвиток мислення дитини дошкільного віку, оскільки саме від цього найбільшою мірою залежить успішність шкільного навчання, комфортність переходу дитини від дошкільної до початкової ланки освіти.

Вивченням проблем дошкільної педагогіки присвячено праці таких сучасних науковців, як Т. Дуткевич, Н. Гавриш, Л. Калмикова, І. Любченко, Л.Тихомирова та інші. Дослідники підкреслюють, що мислення – це «важкий психологічний процес пізнання дійсності, пов'язаний зі здатністю вирішення завдань чи проблем; збиранням, накопичуванням, використанням та усвідомленням отриманої інформації» [1]. Процес мислення має свої ланки розвитку, певні види мислення поступово і послідовно формуються у процесі життєдіяльності людини.

Перший вид мислення, який розвивається у людини з народження, – наочно-дійовий. Це означає, що дитина на початку свого життя вже здатна прокласти елементарні зв'язки між важливими причино-наслідковими діями. Наприклад, якщо дитина хоче їсти – вона починає плакати, щоб привернути увагу матері; під час гри повторює за батьками певні ігрові дії розраховуючи на певну реакцію.

Інший вид мислення – наочно-образний. Такий вид мислення розвивається в дитини з часом та з удосконаленням мовним володінням. Мислення дуже тісно пов'язане з розвитком мовлення, дитина розуміє та використовує більшу кількість слів, вчиться поєднувати їх в речення. Цей вид мислення більш розвинений в дітей середньої та старшої дошкільної групи. Він розвивається за допомогою сюжетного-рольових, режисерських ігор; за допомогою літературних творів: казок, віршів, оповідань; а також за допомогою творчої діяльності: малювання, ліпки, співу, прослуховування музики та перегляду повчальних мультфільмів.

Третій вид – словесно-логічний. Цей вид мислення формується в старшому дошкільному віці, в тому числі за допомогою більш розвиненого мовлення, пам'яті, уяви, вміння синтезувати поняття та явища. Починається розвиток використання символів та синонімів, слів заміників при розмові що свідчить про розвиток логічного мислення.

Вказані види мислення не припиняють свого розвитку при появі наступного, вони розвиваються та вдосконалюються впродовж всього життя людини. З часом дорослішання з'являються нові види діяльності, які вдосконалюють та направляють деякі види мислення, що в подальшому стають особистісними характеристиками людини.

Мета статті – теоретично дослідити та проаналізувати методи розвитку логічного мислення дітей старшого дошкільного віку, визначити педагогічні умови, які допомагають найкраще втілити їх в педагогічному процесі.

При обґрунтуванні педагогічних умов успішного розвитку логічного мислення старших дошкільників ми виходили з таких основних концептуальних положень: навчання і розвиток являють собою єдиний взаємозалежний процес, поступ у розвитку стає умовою глибокого і міцного засвоєння знань (В.В.Давидов, Д.Б.Ельконін, Л.В.Занков, К.М.Кабанова-Меллер та ін.); найважливішою умовою успішного навчання є цілеспрямоване і систематичне формування навичок здійснення логічних прийомів (С.Д.Забрамна, І.А.Подгорецька та ін.); розвиток логічного мислення може

здійснюватися ізольовано від навчального процесу, воно має бути органічно пов'язане з розвитком предметних умінь, важливо враховувати особливості вікового розвитку дошкільників (Л.С. Виготський, І.І. Кулібаба, Н.В. Шевченко та ін.).

Важливим для нашого дослідження виявився висновок науковців (Г.І.Кагальник та інших) про те, що розвиток порівнянь значною мірою залежить від того, наскільки часто даються дітям завдання на порівняння різних об'єктів, їх груп і класів, як визначаються орієнтири для зіставлення об'єктів, виділення їх істотних подібних і відмінних ознак. Звідси зрозуміло, що дошкільники можуть учитися порівнювати, а здатність формувати вміння порівнювати підноситься на вищий рівень їх аналітико-синтетичну діяльність [2].

У процесі навчання та розвитку мислення старших дошкільників, вихователь використовує певну групу методів, прийомів, певних творчих підходів, що допомагають своєчасно пізнати, сприйняти та закріпити навчальний матеріал. Для того, щоб навчальні методи успішно працювали та мали позитивний результат, потрібні певні умови. Провідними є такі:

- новатика методів;
- розвинені творчі здібності педагога;
- розвинена матеріально технічна база;
- високий рівень соціального оточення;
- сучасній погляд батьків на навчання;
- опора на позитивне;
- сучасні дидактичні матеріали;
- сприятлива психологічна атмосфера на заняттях.

Дотримання визначених умов дозволяє створити сприятливу базу, опору для повноцінного освітнього процесу, в якому дитина отримує всі необхідні знання та вміння, вчиться накопичувати, синтезувати та використовувати інформацію.

Логічні прийоми - порівняння, синтез, аналіз, класифікація, доказ й інші - застосовуються у всіх видах діяльності. Їх використовують починаючи з

першого класу для рішення завдань, вироблення правильних умовиводів. Знання логіки сприяє культурному й інтелектуальному розвитку особистості.

Новітні погляди на процес формування психологічного світу дитини, як відомо, ґрунтуються на теорії О. Запорожця, Д. Фельдштейна щодо самоцінності дошкільного дитинства [3]. Це означає, що основний шлях розвитку малюка на цьому етапі — збагачення і наповнення його діяльності найбільш значущими формами та способами. Вирішального значення набуває формування в дошкільнят активного пізнавального ставлення до навколишньої дійсності, вміння орієнтуватись у розмаїтті предметів і явищ, здатності доволно регулювати власну пізнавальну діяльність. Це і є ті внутрішні передумови, які забезпечують продуктивність розумової діяльності дитини, визначають легкість і швидкість засвоєння нової інформації, здатність до її творчого використання у житті.

До прикладу, наведемо деякі вправи [4] для розвитку логічного мислення, успішно апробовані в нашому досвіді на базі ЗДО №33 «Теремок» м. Ізмаїл Одеської області.

«Закресли зайве»

Для занять вам знадобляться картки з рядами з 4-5 слів або чисел.

Дитина, прочитавши ряд, повинен визначити, який загальний ознака об'єднує більшість слів або чисел ряду, і знайти одне зайве. Потім він повинен пояснити свій вибір. Слова об'єднані за змістом.

Каструля, сковорода, м'яч, тарілка.

Ручка, лялька, зошит, лінійка.

Сорочка, черевики, плаття, светр.

Стілець, диван, табурет, шафа.

Веселий, сміливий, радісний, щасливий.

Червоний, зелений, темний, синій, помаранчевий.

Автобус, колесо, тролейбус, трамвай, велосипед.

«Слова-невидимки»

Для занять вам потрібно надрукувати слова, в яких букви перемішалися. До прикладу, слово «книга», стало - «нкаги». Це зла чарівниця розсердилася і

зробила всі слова невидимками. Потрібно повернути кожному слову колишній, правильний, вид. Виконання завдання вимагає високої концентрації уваги. Під час виконання завдання «Віднови правильний порядок літер в словах» розвиваємо критичне мислення у дошкільників, тренується вміння аналізувати матеріал, спостережливість, довільна увага, креативність тощо.

Дубржа, клука, балнок, леонь, гону, сугь.

Селноц, імза, чените, тарм, мьясе.

Пмисьо, кроилк, бубакша, стовефор, бомегет.

Ковора, кируца, шакок, сакоба.

Систематичне використання таких вправ дійсно сприяло активізації розвитку логічного мислення дітей старшого дошкільного віку. Важливо враховувати, що всі види мислення розвиваються впродовж всього онтогенезу людини, а також набувають особистісних рис у процесі соціалізації. Визначальна роль належить найближчому оточенню дошкільника, від якого значною мірою залежить успішність розвитку творчого потенціалу особистості дитини, у тому числі розвиток мислення, уваги, уяви, мовлення та інших психічних процесів.

Література:

1. «СЛОВНИК.ua портал української мови та культури». [Електронний ресурс]. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd>
2. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. / В.І. Лозова, Г.В. Троцько ; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – 2-е вид., випр. і допов. Х. : ОВС, 2002. С.121–135.
3. Пономарьова Г.Ф. Словник-довідник з курсу педагогіки. Х., 2004.
4. Навчально-методичний кабінет. «Вправи на розвиток логічного мислення дошкільників». [Електронний ресурс]. URL: <http://ped-kopilka.com.ua/obuchenie-malyshei/podgotovka-detei-k-shkole/uprazhnenija-na-razvitie-logicheskogo-myshlenija-doshkolnikov.html>

РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ОСВІТНЬОМУ
ПРОЦЕСІ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
(ЗЗСО)

Козуб О. С.,

учениця 9 класу, Калашниківського

навчально виховного комплексу

Мачухівської сільської ради Полтавського

району Полтавської області

Партнерство є однією з важливих умов реалізації завдань розвитку дитини в контексті Нової української школи. Її концептуальні засади радять педагогам долучитися до освоєння двох основних новацій - компетентнісної парадигми освіти й педагогіки партнерства. Концепція Нової української школи базується на якісно новому рівні побудови взаємовідносин між педагогами, учнями, їхніми батьками та громадськими організаціями [6].

«Нові глобальні виклики та їх вплив на формування загальнонавчаних принципів демократичного співжиття – гуманізму, демократизму, поваги до прав людини в умовах модернізації освітньої галузі актуалізують проблему розбудови соціального партнерства. Воно виступає вагомим чинником державно-громадського управління освітою, спрямованим на організацію та забезпечення оптимальних умов її функціонування на різних рівнях: держави, області, міста, району та школи» - зазначає у своїй статті «Нові горизонти розбудови соціального партнерства як особливого чинника управління школою» Зоя Резніченко, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту освіти Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М.В. Остроградського.

З прийняттям проекту Закону «Про освіту» на виконання Концепції Нової української школи, до основних принципів, за якими працюватиме Нова школа на засадах педагогіки партнерства належать принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [4].

ЗЗСО має вивчати й впроваджувати модель громадсько-державного управління, розвиватися як осередок поступу громади, здійснювати соціальні проекти та проводити волонтерські акції для місцевої громади, спільно з громадськістю планувати розвиток закладу на найближчі роки й на перспективу, залучати батьків як представників громади до управління школою, розвивати учнівське самоврядування та посилювати роль батьківського комітету й інших самоврядних структур батьків, учнів, вчителів, громадських організацій [5].

Громадсько активною може бути будь-яка школа, у якій налагоджені партнерські стосунки між школою і громадою, між усіма ресурсами, які є в громаді. Саме таким освітнім закладом є Калашниківський навчально-виховний комплекс. До мережі ГАШ Полтавської області заклад включено 2011 року, оскільки адміністрація чітко усвідомлювала, що це сприятиме налагодженню взаємовигідної співпраці школи з органами державної влади і місцевого самоврядування, громадськими організаціями, загальноосвітніми навчальними закладами району та області. З того часу основною метою навчального закладу щодо організації ефективного співробітництва є забезпечення відкритості закладу його соціокультурному довкіллю; розвиток партнерської взаємодії з різними соціальними інституціями у навчанні, вихованні та соціалізації учнів.

Важливим компонентом моделі діяльності громадсько активної школи є взаємовигідне партнерство між школою та громадою. Королюк С.В. у статті «Особливості побудови соціального партнерства у громадсько активній школі» наголошує на тому, що «партнерство на базі школи – це можливість поліпшити імідж закладу, залучити додаткові людські та матеріальні ресурси для підтримки школи, для задоволення потреб та інтересів громади. Партнерству на базі школи властиві: прозорість, волонтерство, двостороннє спілкування, чесність, повага, рівність» [3].

Соціальне партнерство сьогодні – невід’ємна частина роботи нашої школи. Сучасне соціальне партнерство допомагає вирішувати освітні та виховні завдання і тому вибудовується відповідно до цілей і завдань Плану розвитку школи.

З метою розбудови моделі громадсько-державного управління у Калашниківському НВК налагоджено тісні стосунки з партнерами:

- ✓ Полтавська районна державна адміністрація.
- ✓ Полтавська районна рада.
- ✓ Комунальна організація МСЦОЗО
- ✓ Суспільно-політична газета «Вісті».
- ✓ Кафедра менеджменту ПОІППО.
- ✓ Полтавський районний будинок дитячої та юнацької творчості.
- ✓ Полтавський районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
- ✓ Перший полтавський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги.
- ✓ Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр.
- ✓ ПрАТ «Нафтогазвидобування».
- ✓ Приватне підприємство «Імені Калашника».
- ✓ Органи місцевого самоврядування.
- ✓ Калашниківський сільський будинок культури.
- ✓ Калашниківська сільська бібліотека.
- ✓ Калашниківська амбулаторія загальної практики сімейної медицини.
- ✓ Навчальні заклади Мачухівської ОТГ.
- ✓ Приватні підприємці.
- ✓ Оператор телекомунікаційних Інтернетпослуг в Полтавській області UMBRELLA .

Адміністрація Калашниківського НВК переконана: «Важливо, що у розробленій моделі, освітній заклад розглядається як рівноправний партнер, який робить посильний вклад у розвиток села та громади.»

Участь учасників навчально-виховного процесу в соціальних проектах:

– «Олімпійська зміна» - організація спортивних секцій для жителів села, проведення місцевих та районних свят.

- «У нашому дворку, як у вінку» - ландшафтний дизайн шкільного подвір'я.
- «Зелена зона відпочинку» - створення зони відпочинку для жителів села.
- «Село моє, у світі ти єдине» - участь у заходах калашниківської громади.
- «Історія моєї школи» - збір матеріалів про розвиток шкільництва на теренах Калашниківської сільської ради.
- «Зупинка в центрі» - відновлення та впорядкування автобусної зупинки в с.Калашники. Спільний проєкт випускників, учнів школи, приватних підприємців та представників органів влади.

Таким чином, головною метою соціального партнерства у Калашниківському НВК є залучення до співпраці зі школою різних установ та організацій для розвитку освітньої сфери та активізації діяльності місцевої громади. «Саме партнерство розширює коло спілкування всіх учасників навчально-виховного процесу, дозволяє досягнути значних позитивних результатів у навчанні і вихованні учнів» [3].

Отже, підсумуючи вище сказане, можемо з упевненістю сказати, що у Калашниківському НВК всебічно розвивається особистість, формується фундаментальні знання, уміння і навички на засадах соціального партнерства з усіма учасниками освітнього простору. Соціальне партнерство в освіті — це партнерство, яке ініціює система освіти як особливу сферу соціального життя, що робить вклад у становлення громадянського суспільства.

Література:

1. Громадсько-активні школи в Україні: кроки до дій: Посібник зі створення та управління громадсько-активною школою [Текст] / Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – К.: СПДФО Парашин К. С., 2008,- 164.
2. Єльнікова Г. В. Організація та розбудова громадсько-активної школи як осередку розвитку громади: Навчально-методичний посібник / Г. Єльнікова,

Л. Даниленко, Т. Сорочан та ін. / [за заг. ред. Г. Єльнікової] /Всеукраїнський фонд «Крок за кроком».- К.: СПД-ФО Парашин К. С., 2007,- 172 с.

3. Королюк С. В. Особливості розбудови соціального партнерства в громадсько активній школі/С.В.Королюк //Освіта Полтавщини/-2012.- №28, С.3-7.

4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. – 2016. – 36 с. – Режим доступу: novashkola@mon.gov.ua

5. Онаць О. М. Сутність феномену управління громадсько-активною школою /О. М. Онаць // Результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2016 рік. — К.: Інститут педагогіки, 2016. — 260 с.- С.49-51.

6. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 р. № 988-р. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/

УДК 373.3/.5.016:821.161.2

Педагогічні науки

ВИКОРИСТАННЯ ЕПІСТОЛЯРІЮ ПИСЬМЕННИКА НА УРОКАХ ВИВЧЕННЯ ЙОГО БІОГРАФІЇ

Коновалова М. М.,

канд. філол. наук, доцент кафедри української філології

Антоненко М. М.,

студентка факультету філології і масових комунікацій

Маріупольський державний університет

м. Маріуполь, Україна

Епістолярій письменника – це документ доби і важлива частина всієї літературної спадщини, основа для розуміння світогляду митця, його взаємин із сучасниками. У листах письменники полемізують, висловлюють думки про долю своїх та чужих текстів, виступають активними учасниками суспільно-культурних рухів своєї епохи. Епістолярній спадщині відводиться особливе місце серед інших документальних джерел, адже це найбільш правдивий матеріал про митця, його погляди, звички, уподобання, характер. Тому

ознайомлення з листами письменника на уроці вивчення його біографії має вагоме значення.

Учені-методисти вважають, що уривки з листів важливо використовувати на всіх етапах вивчення літератури в школі. В. Неділько наголошує на ролі самостійної роботи в досягненні учнями багатства епістолярної спадщини [1], Н. Волошина [2], Є. Пасічник [3], Б. Степанишин [4] підкреслюють, що листи письменника подають морально-психологічний портрет письменника на тлі епохи, допомагають побачити його творче обличчя. Літературознавець В. Кузьменко вважає, що «без епістолярної творчості уявлення про митця неминуче буде неповним, а то й викривленим» [5, с. 257].

Мета дослідження – обґрунтувати доцільність використання епістолярію письменника на уроках вивчення його біографії.

Використання епістолярію в шкільному вивченні – складне і відповідальне завдання, яке потребує ретельної підготовки й особливого такту. Насамперед треба визначити: які саме листи письменника слід використати на уроці; які з них мають найбільшу освітньо-виховну мету; як найефективніше подати дібраний матеріал.

Про листи необхідно говорити під час вивчення біографії письменників ХІХ ст., коли об'єктивна професійна критика була практично відсутня. Саме на цей час припадає розквіт епістолярного жанру. Показовим у цьому плані є епістолярій Т. Шевченка. Його листи, особливо періоду заслання, які стали єднальною ланкою з минулим життям, з Україною, свідчать про широкий діапазон емоційних станів і реакцій поета, його прагнення до самоаналізу й самовдосконалення. Особливостями психопортрету в листах митця є відсутність негативних оцінок своїх сучасників. Його листи надихали адресатів особливою магією. Він був щирим, простим, безпосереднім, висловлюючи влучні міркування про творчість сучасних поетів українських письменників, видатних діячів світової культури. Його епістолярій засвідчує постійний інтерес поета до літературного життя, виявляє коло читацьких зацікавлень, а також основні критерії, яких він дотримувався при написанні творів. У

приватній кореспонденції Т. Шевченка можна визначити цікаву типологію: лист-бесіда, лист-сповідь, лист-спогад, лист-подорож, побутовий лист, лист з перевагою соціологічних і філософських роздумів, що нагадує фрагменти з публіцистичних статей тощо.

Історія життя жінки-митця в просторі людського буття представлена в епістолярії Лесі Українки. Саме листи стали необхідним засобом спілкування письменниці, якій через хворобу часто доводилось перебувати за межами України. Ранній епістолярій Лесі Українки позначено ваганнями й сумнівами у вартості власної творчості, а також першими проявами самокритики, самоіронії і навіть непокори літературним тенденціям того часу й бажанням творити за власними критеріями. Її листи піднімають питання місця жінки в суспільному й культурному житті України. Саме у листах глибинно розкрита її багатогранна діяльність як поета, драматурга, літературознавця, критика.

Цікавим фактом особистого життя Івана Франка є листування з Ольгою Рошкевич німецькою мовою. Письменник захоплювався німецькими романтиками Гете, Гейне, перекладав «Фауста» і зачитувався романом «Страждання юного Вертера». Скомпонований у формі листів роман вплинув не лише на зміст, але й на структуру листів І. Франка до коханої. Вони є підтвердженням того, що митець знав багато іноземних мов і великого значення надавав самоосвіті.

Запланувавши вивчення творчості письменника з огляду цікавих листів чи їх уривків, можна запропонувати учням на основі цього матеріалу скласти психологічний портрет письменника. Дати відповідь на питання: яким ви бачите автора творів? Як він ставиться до оточуючих? Які його життєві принципи, ідеали? Чого прагнув у житті? Після обговорення можна ознайомитись з біографією (розповідь учителя, повідомлення учнів, презентація) і порівняти свої враження від листування митця з його реальною біографією.

Учні зможуть зробити висновок, що з листів письменника найбільш яскраво проступає автентичний образ автора, його еволюція, світоглядні перетворення, внутрішні трансформації. Листи дають реальну можливість

зрозуміти естетичні й суспільно-політичні погляди автора, розшифрувати задуми написання того чи іншого твору, краще пізнати епоху, умови його життя, ставлення до оточуючих, мають важливу пізнавальну й художню цінність. Залишаючись фактом приватного життя, листи є документом часу і культурологічним документом життя нації.

Література:

1. Неділько В. Я. Методика викладання української літератури в середній школі. К.: Вища школа, 1978. 325 с.
2. Волошина Н. Вивчення біографії письменника в єдності з його творчістю // Українська література в загальноосвітній школі. 2003. №8. С. 2-5.
3. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в школі. К.: Ленвіт, 2000. 384 с.
4. Степанишин Б. І. Вивчення особи письменника / Дума про школу: Літературна освіта й естетичне виховання учнів 5-12 класів загальноосвітньої школи. Рівне, 2004. С. 177 - 198.
5. Кузьменко В. І. Письменницький епістолярій в українському літературному процесі 20–50-х років ХХ ст. К., 1998. 305 с.

УДК: 37.041:378.126

Педагогічні науки

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНІВ

Костенко Т.В., викладач

Костенко В.В., викладач

ВП НУБіП України

«Немішаївський агротехнічний коледж»

Досягнення високих спортивних показників залежить від відповідного рівня технічної, тактичної, фізичної та психологічної підготовки спортсменів є актуальним впродовж всіх часів заняття спорту. Адже безпосередньо психологічна підготовка спортсменів відіграє неабияку роль у досягненні спортивних результатів.

Психологія – це наука про закономірності розвитку і функціонування психіки як особливої форми життєдіяльності.

Якщо у футболіста рівень розвитку фізичної, технічної і тактичної підготовки однаковий, то перевага буде на боці гравця, у якого психологічний опір кращий. У змаганнях мають брати участь спортсмени з високою психологічною підготовкою. Такий стан характеризується оптимальним рівнем емоційного збудження, якістю мислення, тверезою оцінкою власних можливостей, відсутністю страху перед суперником, бажанням активно вести боротьбу з суперником за кращий результат та за перемогу. Психологічно підготовлений футболіст здатний відповідно керувати своїми діями, відчуттями, проявляючи максимум думки в складних ситуаціях спортивної боротьби, чинити опір впливу зовнішніх і внутрішніх чинників. Недостатній рівень психологічної готовності часто призводить до зниження результатів і до неочікуваних поразок у змаганнях.

Психологічна готовність досягається шляхом тривалого і систематичного впливу на душевний стан спортсмена. Під час тренування важливе значення має виховна робота, оскільки тут створюється відповідний моральний стан футболіста, що забезпечує його готовність витримувати великі тренувальні навантаження та психологічні напруження, пов'язані участю в змаганнях.

Психологічну підготовку умовно розподіляють на загальну і спеціальну. Загальна психологічна підготовка здійснюється на зальнопідготовчому, а спеціальна – на спеціальнопідготовчому етапі підготовчого та змагального періоду.

Визначальним показником емоційного стану є так званий передстартовий стан. Він характеризується незначним, порівняно зі звичайним станом збудження, частішає пульс, дихання, трохи підвищується кров'яний тиск. У такому стані гравець керувати своїми емоціями, швидко зосереджується відчуває стартове піднесення.

Проте у спортивній практиці часто спостерігаються відповідні відхилення від нормального стану, тобто передстартової "лихоманки" або апатії.

Передстартовій лихоманці властиве переважання стану збудження над процесами гальмування. Основні засоби регулювання психологічних процесів – переконання, гіпноз, автогіпноз, автогенне тренування, зміна м'язових напружень та ін.

Етап загальної підготовки створює відповідні умови для розвитку та удосконалення таких якостей, як здатність мобілізувати свідомість, напружувати сили для досягнення визначеної мети, вміння підпорядковувати власні інтереси інтересам колективу, спроможність боротися з труднощами.

У цей період на тренуваннях формуються такі психічні процеси, як концентрація уваги, сприйняття, рухова пам'ять, передбачення руху, тощо. На етапі загальної підготовки чимало часу відводиться удосконаленню уваги спортсмена, що дасть йому змогу оволодіти складною програмою тренувального процесу і ефективніше діяти під час змагань. Йдеться, зокрема, про вміння бути готовим до боротьби, самостійно регулювати свій емоційний стан, концентрувати силу волі, мобілізувати увагу, цілком розслабитися. Такі вміння виробляються під час багаторічної напруженої праці, яка і є основою психологічної підготовки спортсмена.

На етапі спеціальної підготовки створюється відповідний стан психологічної підготовки до змагань. Удосконалення процесів, пов'язаних з пізнавальною діяльністю стає дедалі більш спеціалізованим. Відчуття технічні, зорові та рухові, за допомогою яких спортсмен набуває вміння визначити швидкість рухів, відстань від суперника, лежать в основі "відчуття дистанції", "відчуття м'яча" тощо.

У змагальному періоді психологічна підготовка гравця зводиться до роботи, що стосується психологічної витривалості перед календарними іграми.

Управління процесом підготовки спортсменів в різних видах спортивної діяльності передбачає необхідність комплексного контролю над досягнутим рівнем спеціальної підготовленості. Система комплексного контролю включає в себе всі основні підсистеми: педагогічний, біомеханічний, біохімічний, медико-біологічний і психологічний контроль. Ці підсистеми забезпечують контроль

всіх основних компонентів тренувального процесу, включаючи інтегральні характеристики змагальної і тренувальної діяльності стану здоров'я, рівня функціональної, спеціальної, фізичної, техніко-тактичної і психологічної підготовленості, а також ефективності організованих заходів.

Займаючи важливе місце серед інших підсистем комплексного контролю психологічний контроль складається з сукупності параметрів, засобів, методів і заходів з оцінки індивідуально-типологічних особливостей особистості спортсмена, його загальних і спеціальних психомоторних здібностей, психічного стану в екстремальних умовах змагань, соціально-психологічних характеристик спортивних команд.

Психологічний контроль повинен бути комплексним, виходячи з наступних вимог:

1. В процесі психологічного контролю вивчаються: особистість спортсмена, як складна багаторівнева система; психічні процеси різного рівня побудови, які беруть участь в саморегуляції рухової і інтелектуальної активності; психічний стан, як багатокомпонентна характеристика спортсмена на даний час, яка відображає ступінь врівноваження зі звичайним і соціальним середовищем.

Вивчаючи вказані компоненти, необхідно використовувати комплексний, системний підхід, оскільки про жодного з них не можна судити ізольовано.

2. Будь-який з трьох наведених компонентів характеризуються індивідуальними особливостями особистості спортсмена, спортивно-важливими відносинами, в який даний спортсмен знаходиться і соціально-психологічним статусом спортсмена в команді.

3. Результати психологічного контролю обов'язково співставляються з даними педагогічного, медичного, біохімічного і інших видів контролю.

Виділяють такі види психологічного контролю в спорті: глибинно-комплексне обстеження (ГКО); етапне комплексне обстеження (ЕКО); поточне обстеження (ПО); оперативний психологічний контроль або обстеження загальної діяльності(ОК або ОЗД).

ГКО здійснюється з метою психологічної діагностики, консервативних, відносно стабільних, мало змінних властивостей і якостей особистості спортсмена. В повному об'ємі ГКО проводиться постійно, в спокійній лабораторній обстановці, не менш ніж за 2 місяці до відповідальних змагань і потребує 4-6 годин для кожного спортсмена.

Основними психологічними параметрами, діагностичними, при цьому контролі, являються: властивості нервової системи і темпераменту, рівень розвитку психічних процесів і властивостей уваги, відносно постійних станів і конфліктів, соціально-психологічний статус спортсмена в команді і ступінь його адаптації до потреб колективу, направленість особистості і риси характеру, керівні настанови і відносини. ГКО повторюється раз в два роки, причому вивчаються всі названі компоненти крім властивостей нервової системи і темпераменту.

ЕКО проводиться для оцінки стабільних психічних станів і врахування основних факторів, які визначають такі стани соціально-психологічних і інших умов підготовки, зміст і напрямки тренувального процесу, за дач, які стоять перед спортсменами.

Етапний контроль проводиться на початку і в кінці кожного етапу підготовки спеціального приміщення і займає 35-60 хвилин на кожного спортсмена. Основними напрямками даного контролю являються: вивчення відносин в команді по горизонталі (спортсмен-спортсмен) і вертикалі (спортсмен-тренер), мотивація і активність, впевненість в своїх силах і перспективах, оцінка рівня розвитку і функціонування психічних процесів, які беруть участь в саморегуляції рухів і рухових дій, як неспецифічних критеріїв технічної підготовки і як критеріїв успішності рішення основних задач етапу, діагностика, актуальних конфліктів і емоційного стану спортсмена.

ПО здійснюється для оцінки тих змін в психічному стані спортсмена, які відбуваються у відносно короткі періоди тренувального процесу - протягом одного мікроциклу або одного заняття. Проводиться такий контроль протягом 3-5 хвилин, або в останній день мікро циклу (після заключного заняття), або

щоденно, ранком або ввечері на місці, де спортсмени тренуються або проживають.

Головна мета ПО – в'яснити вплив мікро циклів або тренувальних занять на ті компоненти психічного стану, які найбільш тісно пов'язані з активністю, точністю і стабільністю саморегуляцій рухової діяльності. Це важливо, тому, що для оцінки впливу тренувального навантаження на психічний стан спортсмена необхідно враховувати специфіку рухової активності. Втома, викликана інтенсивним навантаженням негативно відбивається на тих показниках швидкості і точності саморегуляції, які не являються специфічними в конкретному виді спорту. І, навпаки, інтенсивний мікро цикл позитивно впливає на ті регулятивні функції, які забезпечують специфічну рухову активність.

Накопичений досвід оперативного контролю показує, що спортсмени достатньо тонко розрізняють ступінь співвідношення психічного стану задачам і що емоційний фон являється не менш важливим показником успішної діяльності на тренуванні, ніж фізичне самопочуття.

Література:

1. «Эмоционально-волевая подготовка спортсменов» – Здоров'я, Київ 1982 г.
2. Соломонко В.В., Лисенчук Г.А., Соломонко О.В., "Футбол", видавництво "Олімпійська література" при Українському державному університеті ф. в. і с. Київ 1997р.

ІННОВАЦІЙНА МУЛЬТИМЕДІЙНА СИСТЕМА ДЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

*Коток В. В.,
студентка факультету дошкільної,
початкової освіти і мистецтв
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

Поступальні зміни в соціальному, економічному та політичному житті України потребують уважного ставлення науковців та виважених рішень щодо перебудови у сфері освіти та виховання. Важливим фактором, що визначає характер змін у системі освіти, є науково-технічний прогрес, який на певному етапі розвитку неможливий без комп'ютерних технологій. Новий Державний стандарт початкової освіти, затверджений у 2018-му, визначає основну мету початкової освіти – це всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості [1].

Однією з основних проблем компетентнісного підходу є створення загальноприйнятої методики формування ключових компетентностей, визначення адекватних засобів їх реалізації. Цей підхід зумовлює внесення змін у методику навчання, оскільки для формування компетентностей треба створювати нові форми, методи, засоби навчання й виховання [2]. Тому на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства мультимедійні технології є не просто необхідними, але й звичними засобами, адже опанування молодим поколінням навичками вільного користування засобами мультимедіа в побуті, починаючи ще з раннього дитинства, стає дедалі звичним, а отже, зацікавити дитину на уроках стає дедалі складніше [3].

На сьогодні проблемам упровадження й ефективного застосування мультимедійних технологій в освіті присвячено немало теоретичних й

експериментальних праць вітчизняних і закордонних педагогів: Ю.Горошка, Л.Петухової, В. Бондаря, Л. Коваль, А. Міненко, О. Савченко, О. Пехоти, І.Шапошнікової та ін. [4]. Проте, з огляду на те, що в наукових джерелах достатньо ґрунтовно описано про комп'ютерні технології, але в жодних із них не розповідається про мультимедійні засоби, які можна використовувати в Новій українській школі. Учителі початкових класів забезпечені комп'ютерною технікою та всім необхідним для проведення уроків із демонстраціями. Але, постає питання: «А що демонструвати дітям на уроках?» Тому метою цієї публікації є розв'язання цього питання та розкриття особливостей дидактичного мультимедійного контенту «KM Media ED PROFІ» для Нової української школи [5].

Відповідно до електронних словників «мультимедіа» – це спеціальна інтерактивна технологія, яка за допомогою технічних і програмних засобів забезпечує роботу з комп'ютерною графікою, текстом, мовленнєвим супроводом, високоякісним звуком, статичними зображеннями й відео. Оскільки здобувачі освіти 1-4 класів мають наочно-образне мислення, важливо навчати їх, застосовуючи якомога більше якісного ілюстративного матеріалу, залучаючи до процесу сприйняття нового не лише зір, але і слух, емоції, уяву. На допомогу цьому стали інноваційні мультимедійні технології.

Сучасні діти не можуть уявити свого життя без гаджетів, смартфонів та планшетів, тому використання комп'ютера, мультимедійного проектора та інтерактивної дошки як нових засобів навчання дає змогу підвищити мотивацію навчання, активізувати пізнавальну діяльність здобувачів освіти, урахувати їх індивідуальні можливості та вподобання, підтримати діяльнісний підхід до організації навчального процесу.

Саме тому, зі впровадженням Нової української школи був створений дидактичний мультимедійний контент «KM Media ED PROFІ». Дана система – це електронний навчальний засіб, створений для використання в освітньому процесі перших та других класів. Змістове наповнення налічує понад 2000 відео та анімаційних роликів із завданнями до семи освітніх галузей, що забезпечує проведення уроків із демонстрацією, пояснення навчального матеріалу із залученням сучасних

засобів навчання, організацію колективної дослідницької роботи здобувачів освіти. Відеоматеріали відповідають Державному стандарту початкової освіти та дозволяють організувати освітній процес на засадах компетентнісного навчання, а головне – схвалено до використання у загальноосвітніх навчальних закладах профільними комісіями Міністерства освіти й науки України.

Оскільки заявлений Міністерством освіти курс на компетентнісне навчання неможливо здійснити без мультимедійних засобів навчання, «ED PROFІ» – справжня допомога вчителям Нової української школи, адже всім відома аксіома: «Методично оснащений вчитель – зацікавлені діти».

Мультимедійний контент «ED PROFІ» забезпечує:

- проведення уроків із демонстрацією;
- організацію індивідуальної самостійної роботи;
- автоматизацію процесу виявлення помилок та їх усунення;
- пояснення навчального матеріалу із залученням сучасних засобів навчання;
- організацію колективної дослідницької роботи здобувачів освіти;
- формування індивідуальної траєкторії знань здобувача освіти;
- самопідготовку до уроку засобами мультимедіа;
- зображення статистики навчальних досягнень здобувачів освіти для батьків.

Усі 2 000 відеосюжетів до семи освітніх галузей – яскраві, цікаві, сучасні, зроблені із повагою до вчителя та любов'ю до дітей.

Загалом використання комп'ютера та засобів мультимедіа в школі необхідне в даний час, адже школа має слідкувати та вчасно реагувати на процеси у суспільстві, забезпечуючи повноцінний розвиток особистості здобувача освіти, як члена цього суспільства.

Література:

1. Про затвердження державного стандарту початкової освіти: Постанова від 21 лютого 2018 р. № 87 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>

2. Стрілець С.І., Запорожченко Т.П. Формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій: монографія. Чернігів, 2019. 220 с.

3. Стрілець С.І. Інновації у вищій педагогічній освіті: теорія і практика: навч. посібник. Чернігів, 2015. 544 с.

4. Арі Покка. Вищий клас. Шкільне управління по-фінськи: пер. з англ. О. М. Назарової, 2-ге вид., випр. Харків, 2019. 160 с.

5. Видавництво КМ Медіа. Чернігів, 2019. URL: <https://edprofi.com.ua>

УДК 37

Педагогічні науки

ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОНІЧНИХ ТЕХНІК НА ЗАНЯТТЯХ З АНАЛІТИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ

Листопад П. С.

студент факультету

електроніки та інформаційних технологій

Жиленко Т. І.

старший викладач кафедри

математичного аналізу і методів оптимізації

Сумський державний університет

м. Суми, Україна

Готуючись до презентації нової лекції, кожен викладач намагається закласти в неї інформацію так, щоб якомога більшою кількістю знань збагатити студентів. Найважливішою складовою у даному випадку є - запам'ятовування інформації.

Пам'ять людини – це дуже складний механізм. Як відомо, вона поділяється на оперативну, довготривалу і короточасну. Чим ефективніше кодування інформації – тим довше вона буде зберігатися, і тим швидше ця інформація буде викликатися з пам'яті.

Один із способів ефективного запам'ятовування – це мнемотехніка або мнемоніка. Мнемоніка – сукупність спеціальних прийомів і способів, що полегшують запам'ятовування. Вона складається з таких етапів [1]: перетворення інформації в образи; комплектація образів у єдину пов'язану конструкцію;

запам'ятовування отриманої послідовності; закріплення її в пам'яті.

Хоча на перший погляд здається, що мнемоніка – це новітній метод, зумовлений технічним розвитком у сучасному світі, але насправді, це не так. Ще тисячоліття тому, великі оратори запам'ятовували свої промови за допомогою асоціацій, тобто мнемоніки.

Основні прийоми мнемоніки [2]:

- запам'ятовування інформації за допомогою формування смислових фраз з початкових букв;
- римування;
- закономірності;
- знайомі числа.

Наступний приклад демонструє використання прийомів мнемотехніки при вивченні теми «Криві другого порядку» з аналітичної геометрії.

Канонічне рівняння еліпса з центром у початку координат.

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$$

Створення мнемонічного ланцюжок:

Еліпс - це крива на площині, що проходить довкола двох точок - фокусів →

крива неперервна →

співвідношення + →

на осі Ox від початку координат до кривої – a одиниць; на осі Oy – b одиниць →

b знаходиться вздовж осі Oy , a - вздовж осі Ox →

крива перетинається з віссю Oy двічі, з віссю Ox – двічі, отже, підносимо до степеня 2 →

утворюється 1 фігура, тому результат дорівнює 1.

Можна зробити висновок, що часте використання мнемонічних прийомів дає можливість використовувати довготривалу пам'ять для запам'ятовування елементів аналітичної геометрії та інших навчальних предметів. Такі прийоми урізноманітнюють освітній процес і роблять його більш цікавим і насиченим.

Література:

1. Мнемоніка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BD%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0>

2. Лялька Л.Я. Практичне застосування методів мнемотехніки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/44485/

УДК377.8

Педагогічні науки

«ВНУТРІШНЯ» СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

***Майданенко Світлана Вікторівна,**
канд. пед.наук, доцент кафедри
публічного управління та права
КЗВО «Дніпровська академія
неперервної освіти» ДОР*

У проведеному аналізі внутрішньої структури організації методичної роботи ми використовували теоретико-методологічні принципи (принцип детермінізму, цілісності, системності і структурності, необхідності вивчення співвідношення загального і часткового). З нашої точки зору, внутрішня структура методичної роботи складається з двох базових рівнів, які передбачають розгляд особливостей організації методичної роботи, що представлені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Внутрішня структура організації методичної роботи в ЗЗСО

Перший рівень організації методичної роботи	Другий рівень організації методичної роботи
Організація методичної роботи у ЗЗСО	Психолого-педагогічна готовність учасників до організації методичної роботи
Планування діяльності методичної роботи в ЗЗСО	Мотивацій показник на наукову організацію управління педагогічним колективом у методичній роботі
Виконання методичної роботи у ЗЗСО	Змістовний показник – усвідомлення знань про інноваційне управління методичною роботою
Контроль діяльності учасників методичної роботи	Дієвий показник – інноваційна спрямованість навчання учнів
Корекція і координація з підвищення ефективності методичної роботи у ЗЗСО	Особистісний показник – розвиток інноваційного мислення і гуманістичної спрямованості вчителя

Перший рівень внутрішньої структури організації методичної роботи

складається з чотирьох компонентів: 1. Планування діяльності методичної роботи у ЗЗСО. 2. Керівництво методичною роботою у ЗЗСО. 3. Контроль діяльності учасників методичної роботи. 4. Корекція і координація методичної роботи.

Проаналізувавши погляди різних науковців на сутність готовності керівників до організації методичної роботи, ми визначаємо це поняття як складне особистісне утворення, яке містить у собі усвідомлене оперування знаннями, уміннями і навичками планувати, керувати, контролювати і здійснювати корекцію змісту і завдань методичної роботи з метою досягнення сформованої педагогічної культури у вчителів.

Другий рівень внутрішньої структури організації методичної роботи

передбачає психолого-педагогічну готовність керівників і вчителів ЗЗСО до участі в методичній роботі. Теоретичний аналіз дозволяє нам виділити такі компоненти: 1. Мотиваційний показник управління педагогічним колективом у методичній роботі і мотиваційний компонент заохочення вчителів до цієї роботи. 2. Змістовний показник усвідомлених знань про інноваційне управління методичною роботою. 3. Дієвий показник – інноваційна спрямованість навчання учнів. 4. Особистісний показник – розвиток інноваційного мислення і гуманістичної спрямованості вчителя.

Кожен із структурних елементів організації методичної роботи у ЗЗСО має свій зміст та призначення.

Розглянемо перший рівень організації методичної роботи.

Компонент *«Планування діяльності методичної роботи у ЗЗСО»* розглядається нами як *стратегічне і тактичне планування*. *Стратегічне планування* – це вміння враховувати місію (мету) навчального закладу, концептуальну модель та програму розвитку закладу, визначення основних інноваційних ідей та підходів у методичній роботі. *Тактичне планування* забезпечується в результаті складання планів, які визначають спрямованість та зміст організації методичної роботи на певний період.

Компонент *«Керівництво методичною роботою у ЗЗСО»* ми розглядаємо як створення певної структури, яка дає можливість учасникам методичної роботи ефективно працювати для досягнення стратегічних і тактичних цілей, поставлених перед ними, та забезпечує чітку взаємодію між її основними підрозділами й вчителями.

Щодо компоненту *«Контроль діяльності учасників методичної роботи»* ми визначаємо показник, наскільки реалізуються цілі, поставлені перед учасниками методичної роботи на етапі планування, виконання і результативності підвищення професійно-педагогічної компетентності.

У компоненті *«Корекція і координація методичної роботи у ЗЗСО»* ми визначаємо результат досягнення кінцевого «продукту» функціонування методичної роботи. Відмітимо, що кінцевий «продукт» діяльності вчителя хоча й не матеріальний, тобто «неживий», все ж таки існує, і за своїм параметром він є складним показником ефективності педагогічної діяльності педагогів як результат підготовки випускника школи.

Обґрунтуємо **«Другий рівень організації методичної роботи»**. Дослідження показало, що психолого-педагогічна готовність учасників методичної роботи – це комплекс мотивів, знань, умінь та навичок, особистісних якостей, які забезпечують успішну взаємодію керівників методичної роботи з вчителями та ефективність цієї взаємодії в цілому. За своєю структурою вона являє собою складне, багатоаспектне особистісне утворення, яке включає функціонально пов'язані між собою та взаємообумовлені такі компоненти.

Мотиваційний компонент – це сукупність мотивів адекватних цілям та завданням методичної роботи. Як показало наше дослідження, до цієї групи мотивів входять такі мотиви: *гордість* за свій навчальний заклад та педагогічний колектив; *реальний вклад* у підвищення свого професійного рівня; намагання формувати гідного вихованця. *Показник знань, умінь і навичок* розглядається нами як *когнітивний і дієвий компоненти*. *Когнітивний компонент* – це сукупність знань, необхідних для управління методичною

роботою. Згідно з місією (метою) ЗЗСО, ми визначаємо такі показники цього компоненту: знання психології і педагогіки, знання навчальної дисципліни та методики її викладання. Дієвий показник – це комплекс умінь та навичок, які забезпечують успішність здійснення управління методичною роботою завдяки сформованим вмінням та навичкам: *діагностико-прогностичні (проективні) і організаційно-регулятивні*. *Діагностично-проективні уміння* дають можливість визначати основні завдання у плануванні методичної роботи, здійснювати контроль успішності методичної роботи, забезпечувати особистісно-зорієнтований підхід до кожного учасника методичної роботи з урахуванням його професійних інтересів і потреб.

Організаційно-регулятивні вміння і навички сприяють розподілу обов'язків у організації методичної роботи, мобілізації педагогічного колективу на виконання актуальних навчально-виховних завдань.

Особистісний компонент – це система особистісних характеристик керівників і вчителів. Кожен з них несе особисту відповідальність за весь процес методичної роботи, ефективність якої залежить від *ставлення* до методичної роботи, з одного боку, а з іншого - її ефективність обумовлена компетентністю, високим інтелектуальним рівнем, творчим потенціалом, комунікативними та організаторськими здібностями.

Література:

1. Дудниченко Н.В. Методическая работа в системе подготовки учителя к творческому выполнению профессиональных функций // Педагогічні науки: Зб. наук. праць. – Херсон: Айлант, 1999. Вип.8. – С.79-85.

2. Коломінський Н.Л. Директор школи як менеджер освіти (індивідні та особистісні властивості) // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2000. – №1. – С. 108-116.

ЕВОЛЮЦІЯ КЛАВІШНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Маковецька В.В.

*Викладач по класу фортепіано
Сновської ДМШ ім.Н.Г.Рахліна*

«...Музыкальный педагог
...должен быть и теоретиком и регентом, но в то же
время и музыкальным историком, и исполнителем,
владеющим инструментом, чтобы всегда быть готовым
направить внимание в ту или другую сторону. Главное же он
должен знать музыкальную литературу...»

Б.В.Асафьев.

Клавішні інструменти є одними з розповсюджених музичних інструментів. Їх еволюція-цікава та заслуговує уваги. В історії музичної літератури спостерігається довготривалий процес поступових довготривалих безперервних кількісних змін серед клавішних інструментів, який підготовлює кількісні зміни та розвиток музичного життя на Землі. На мою думку, одним з перших клавішних інструментів є орган, а власне його предок-гідравлос (ще 3 століття до н. е.).

Орган ще відомий ,як регаль.Це малий переносний орган з язичковими трубами без раструбов з бющими язичками. Відомий цей інструмент ще у 16-18 столітті,та походить від французького слова-regale. Мав він 1-4 регістри та був виготовлений у вигляді книги,яка складається (Bibelregal),і коли на ньому грали, то ставили його на стіл. Дуже рідко регаль ставили на ніжки. Як самостійний інструмент брали для гри при дворі, у церковному й театральному музикуванні,а також – вдома. З історії відомо,що регаль називали язичковий регістр органа,який мав труби з раструбом,які поміщалися здебільшого на мануалі брустверка. Інструмент мав свої різновиди-Аpfelregal ,Сymbelregal та інші. Використовувався цей інструмент в епоху бароко.

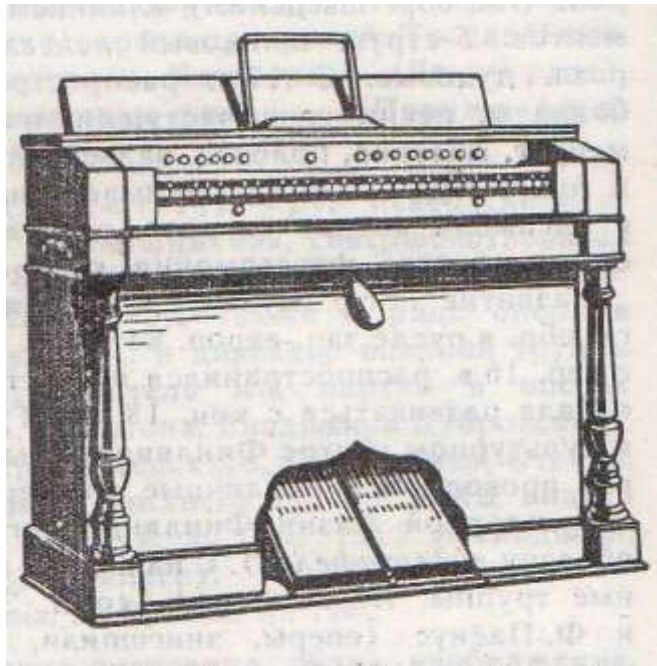

Цікавий інструмент-карійон, який частіш за все був з клавiшним механiзмом.

iнша назва – карильон, що в перекладi з французької (carillon) означає «трезвон». Це набiр дзвонiв, пiдбраних так, що iх звуки утворюють дiатонiчний або хроматичний звукоряд. З 15 столiття став розповсюдженим у краiнах Захiдної Європи. Карiйон устанавлювався на примiщеннях городських ратуш та стiнних годинниках. На початку 17 столiття у Германiї був реконструйований у фортепiано-дзвон, яке звучало в ораторiї «Саул» Генделя, у 7-й симфонiї Малера. Карiйон установлений на баштi iсторичного музею в Каунасі (1936р.) й на колокольнi Вiльнюського кафедрального собору (1967р.). Карiйоном ще називався один з органних регiстрiв.

У 1810 роцiв Парижi у Францiї був винайдений iнструмент- фiсгармонiя Г.Ж.Греньє. Саме слово фiсгармонiя походить вiд немецького physharmonika та в перекладi з грецької означає хутра й гармонiя. Цей клавiшний iнструмент- пневматичний, тобто дiє стислим повітрям. В ньому звук виникає вiд вiбрацiї металiчних язичкiв пiд дiєю повітря, яке виникає вiд роботи хутра. При цьому вiльно проскакують металiчні язички. Хутра призводяться до руху ногами виконавця, якi натискають по чергово двi широкi педалi. Вони розташованi по серединi iнструменту, як i у сучасному фортепiано.

Фiсгармонiя має 1-2 мануали та 6-20 регiстрiв. Регiстри фiсгармонiї аналогiчні звучанню деяких органних регiстрiв. Цей iнструмент має дiапазон до 5 октав. Зовнi фiсгармонiя схожа на пiанiно. Саму назву «фiсгармонiя» придумав майстер з Вiдня А.Хекль у 1818 роцi пiсля удосконалення цього iнструменту.

Один з предків фортепіано-челеста. Назва походить від італійського слова *celesta*, що в перекладі означає небесний. Це клавішно-ударний інструмент. Зовні челеста схожа з фісгармонією, та його можна назвати невеличким піаніно. Цей інструмент складається з дерев'яного корпусу, в якому розташовані настроєні по хроматизму сталеві пластини (або трубочки), які закріплені на резонаторах. Також є клавіатура з діапазоном до 5 октав. Коли натискаєш клавіші, то молоточки ударяють по пластині. Але молоточки ці обтягнуті войлоком та відповідно викликають звучання, яке нагадує тембр дзвоників. Челеста задіяна у симфонічних оркестрах, наприклад, у балеті «Щелкунчик» П. Чайковського та у інших.

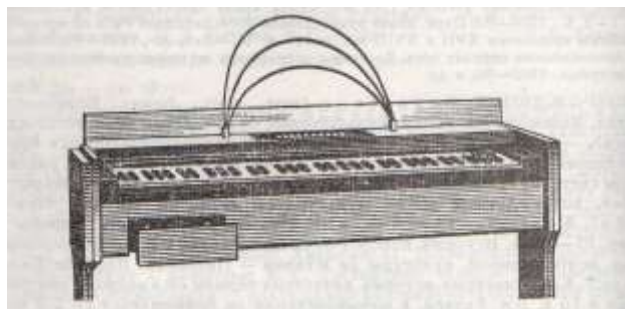
Жираф-це фортепіано чи рояль. Походить від німецького-Giraffenklavier. Це один з різновидів вертикального фортепіано (роялю). Нагадує зовні силует тварини жирафа. Виготовлявся у Західній Європі власне венськими фірмами на початку 19 століття.

Терменвокс-це перший радянський клавішний електромузичний інструмент. Назва походить від фамілії винахідника й латинського vox –голос. Винайшов його фізик Л.С. Термен у 1920 році. У 1-му варіанті терменвокс виконував одноголосну музику; тембр устанавлювався за бажанням виконавця-від імітації людського голосу до близько за звучанням різних інструментів. Висота звуку визначається рухами правої руки виконавця над однією з антен терменвоксу, гучність регулюється рухами лівої руки над другою її антеною. З виконанням на терменвоксі його винахідник виступав у 1921 році на з'їзді «ГОЕЛРО», у 1922 році його винахідник грав у присутності В.І. Леніна. Цей інструмент демонструвався самім Терменом й його учнями в СРСР й у інших країнах. Та у 1970 роках фізик Термен винайшов варіант інструменту, який звучав вже багатоголоссям.

Один з розряду фортепіанних клавішних інструментів-це «хвилі мартено». Назва іде від французького –ondes Martenot. Це електричний клавішний музичний інструмент. Конструкція з'явилася у Франції у 1920-х роках. Її винайшов винахідник музикант-педагог М.Мартено, який з 1928 року виступав на концертах власне на «хвилях мартено», виконуючи твори Ф.Шмітта та інші.

Перші моделі «хвиль мартено» були близькі до терменвоксу. Сучасна модель цього інструменту має клавіатуру по типу фортепіано з діапазоном 7 октав (с-h6). Гучність регулюється педальним пристроєм, також є регулятор тембрів. Але може виконувати тільки одноголосні твори. Для виконання багатоголосних творів використовується ансамбль декількох «хвиль мартено».

Література:

1. Из истории музыкального воспитания: Хрестоматия/ Сост. О.А. Апраксина. - М.: Просвещение, 1990.-207с.
2. Михеева Л. Музыкальный словарь в рассказах.-М.:1986 г. 176 с.

УДК.37.013:373.31

Педагогічні науки

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОРІЄТИРУ НА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Мацєва К.М.

*II курс магістратури,
факультет дошкільної, початкової
освіти та мистецтв імені Валентини Волошиної
наук. керівник - Більська О.В., канд.пед.наук
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського,
м.Вінниця, Україна*

Початок ХХІ століття характеризують як постіндустріальне суспільство, як інформаційне суспільство, як епоху глобалізації, як технократичне суспільство і т.п. Всі ці визначення так чи інакше вказують на те, що століття, яке наступає – це

століття реформування освіти, і це не випадково. У сучасному світі освіта стає одним із найважливіших факторів, які забезпечують економічний розвиток, соціальну стабільність, розвиток інститутів громадянського суспільства. Саме освіта значною мірою обумовлює завтрашній день планети та світового співтовариства в цілому. У світовому співтоваристві зростає розуміння ролі освіти як інструмента стійкого розвитку і забезпечення добробуту людей.

Забезпечення якості освіти як складова проблеми забезпечення якості освіти європейського рівня стає все більш актуальною, особливо за умов вступу України до Болонського процесу та набуттям у 2008 році повноправного членства у Європейському реєстрі забезпечення якості вищої освіти (EQAR). Причому ця проблема сьогодні вийшла за рамки лише освітніх, її можна віднести до соціальної та політичної, оскільки питаннями надання якісної освіти стурбоване все суспільство. Такий соціальний вибір не випадковий, оскільки пов'язаний з геополітичною конкуренцією між країнами, зокрема в царині інтелектуальних ресурсів, адже у високотехнологічному інформаційному суспільстві якість освіти є головним аргументом у забезпеченні такого рівня життєвої й професійної компетентності людини, розвитку людського потенціалу, який би задовольняв насамперед потреби особистості, суспільства і держави. За окремими оцінками, проблему якості освіти нині пов'язують з розбудовою нової, інформаційної, цивілізації XXI ст. [2].

Проблема якості шкільної освіти знаходиться зараз в епіцентрі уваги освітян, батьків і суспільства загалом, хоча саме поняття якості освіти у педагогічному мовленні вживається порівняно недавно. Стосовно галузі освіти поняття „якість освіти” з'явилося нещодавно. Ще десятиліття тому у цьому контексті говорили про якість знань, контроль, перевірку, оцінювання, відсоток успішності, відсоток учнів, які вступили до ВНЗ, тобто йшлося про окремі результати початкової діяльності учнів, а не про якість освіти в цілому. Лише на початку XXI століття цей термін з'явився у нормативних і довідникових виданнях.

У широкому розумінні якість освіти розглядають як збалансовану відповідність процесу, результату і самої освітньої системи меті, потребам і соціальним нормам (стандартам) освіти [3]; у вузькому – як перелік вимог до

особистості, освітнього середовища й системи освіти, що реалізує їх на певних етапах навчання людини, якому відповідає певна сукупність показників. Як зазначає більшість дослідників (Н.В. Москаленко, І.О. Потай, І.А. Шайдур та ін.), якість освіти – це узагальнений показник розвитку суспільства у певному часовому вимірі, тому його слід розглядати в динаміці тих змін, що характеризують поступ держави в контексті світових тенденцій: вона рухається до консолідації та інтеграції у світове співтовариство чи протистоїть йому, ставлячи свої інтереси понад усе. Вона є суспільною характеристикою, а не предметом змагання чи політичним аргументом в оцінці розвитку держави на конкретному етапі її становлення.

Поліпшення якості освіти та рівний доступ до неї є одним з головних завдань сучасної державної політики в галузі освіти, національним пріоритетом і передумовою національної безпеки держави, умовою реалізації права громадян на освіту [1]. Загалом окреслена проблема віддзеркалює світову тенденцію інноваційного розвитку освітніх систем, адже світове співтовариство визнало, що освіта, добробут і здоров'я людини – головні чинники якості її життя, а якість освіти – головна мета, пріоритет розвитку громадянського суспільства. Європа сприймає якість освіти як об'єкт суспільного єднання й консолідації національних освітніх систем. Зокрема, в угоді ЄС зазначено, що європейська спільнота сприятиме розвитку якісної освіти, заохочуючи співпрацю між країнами-членами ЄС і, якщо треба, підтримуючи й доповнюючи їх дії, поважаючи одночасно їх відповідальність за зміст навчання й організацію освітніх систем, культурну й мовну різноманітність.

Шляхи підвищення ефективності навчання шукають у всіх країнах світу. В Україні проблеми результативності навчання активно розробляються на основі використання останніх досягнень психології, інформатики та теорії управління пізнавальною діяльністю. Сучасна освіта має готувати людину знань. Це стосується професійної, суспільної, політичної діяльності та побуту. Точніше, в процесі навчання необхідно зробити знання органічною складовою особистості, її сутністю, основою і методологією її поведінки,

діяльності, самого життя. Успішна реалізація українською освітою вищезазначених функцій, поряд з іншими назрілими перетвореннями, дасть можливість сформувати людину зінноваційним типом мислення, культури, з готовністю до інноваційного типу діяльності, що стане адекватною відповіддю на перехід цивілізації в інноваційний тип розвитку. Лише сформувавши таку особистість, ми зможемо стати конкурентоспроможною нацією. І одним із засобів підвищення якості освіти є новітні технології навчання.

У документах ЮНЕСКО технологія навчання розглядається як системний метод створення, застосування й визначення всього процесу викладання і засвоєння знань із врахуванням технічних і людських ресурсів і їхньої взаємодії. Метою використання новітніх технологій навчання є підвищення якості і забезпечення доступності освіти на рівні європейських стандартів.

Сучасні технології навчання головним чином базуються на особистісно-орієнтованому підході, який передбачає не лише урахування індивідуальних особливостей учнів, а й на диференційованому підході до навчання. Більш важливим є те, що цей підхід вимагає визначення власної навчальної мети, усвідомлення особистісної освітньої траєкторії та створення особистого освітнього продукту, який відображає досвід практичної діяльності учня щодо засвоєння ним засобів діяльності, а також його власну творчість. Реалізація сучасних особистісно орієнтованих технологій навчання (методу проєктів, колажу, дебатів тощо) передбачає широке застосування методів непрямого управління з використанням індивідуальних, групових та колективних форм організації навчання, підґрунтям яких виступає взаємодія.

Сьогодні метод проєктів глибоко укорінився в багатьох школах світу. Запроваджується дана технологія і в окремих Вінницьких школах. У процесі педагогічного спостереження за учнями різних Вінницьких шкіл, ми відзначили кращий рівень засвоєння матеріалу учнями тих класів, де вчителі досить часто й активно використовують проєктну технологію. Результати цих спостережень дали нам можливість припустити, що проєктна діяльність, особливо колективна, сприятливо впливає на якість засвоєння знань учнів.

Для експерименту ми обрали два класи школи-гімназії № 30, а саме 3-А і 3-Б, з яких 2-А був контрольним, а 2-Б- експериментальним. Експериментом було охоплено 59 учнів. Як метод дослідження рівня знань учнів було обрано тестування. Нами було запропоновано тести, що склалися з 20 запитань закритого типу. Зібравши емпіричні дані по обох класам ми представили їх у вигляді діаграм (рис.1).

Рис. 1 Рівень якості знань учнів до експерименту

З діаграм видно, що до проведення експерименту якість знань учнів обох класів не мала суттєвої різниці. Різниця у якості засвоєння становила лише 5%. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що діти в обох класах засвоюють матеріал приблизно однаково. Тому, нами було здійснено формувальний експеримент, який заключався в тому, що ми почали працювати з експериментальним класом 3-Б. Основним нашим завданням було впровадження методу проектів протягом навчання учнів 3-Б класу. Через 2 місяці використання методу проектів, було проведено контрольний експеримент, який дав нам чітке уявлення про вплив проектних технологій на рівень якості навчання. Для визначення рівня якості навчальної діяльності було використано тест, аналогічний констатувальному. У тестуванні брали участь учнів 3-А та 3-Б класів. Процедура обробки тестів ідентична описаній вище. Отримані результати представлені на рисунку 2.

Рис.2. Рівень якості знань учнів після проведення експерименту

З діаграм видно, що метод проектів суттєво вплинув на рівень якості знань учнів експериментальної групи. Оскільки було виявлено, що рівень засвоєння матеріалу після використання методу проектів для опанування нової теми значно вищий: 70% учнів засвоїли матеріал на високому рівні. У той же час, у класі, де опанували тему з використанням звичайних методів, лише 55% учнів показали гарні результати. Тобто різниця у якості засвоєння знань до експерименту становила лише 5%, а після ексерименту – 25%, що засвідчує ефективність використання проектної діяльності як методу опанування новою інформацією. Припускаємо, що використання проектних технологій в 3-Б класі на уроках суттєво вплинуло на отримані нами результати.

Здійснений експеримент з учнями дозволяє припустити, що для того, щоб підвищити якість навчання, слід використовувати такі технології навчання, які б активно залучали учнів до навчальних дій на уроці, робили їх повноцінними учасниками процесу опанування знанням. Оскільки лише тоді, коли дитина буде прямим і активним учасником у навчальному процесі, вона зможе не лише виявити позитивне ставлення і інтерес до предмету, а й зрозуміти важливість предмету. Для молодшого школяра робота над проектом, наповнена різними видами діяльності, має особливе значення, оскільки кожен з них активізує учнів, формує в них самостійність, розкриває природні здібності, збагачує життєвим досвідом, підвищує інтерес до пізнання. Таким чином, можна стверджувати, що створення креативного технологічного навчально-виховного середовища у загальноосвітньому навчальному закладі впливає на мотивацію навчання учнів, залучає їх до різноманітних видів самостійної роботи, внаслідок чого підвищується рівень знань, умінь, навичок у майбутньому, набувається досвід творчої діяльності, формується ціннісне ставлення до наукової діяльності, а отже підвищується якість освіти.

Література:

1. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України // Законодавчі акти України з питань освіти: Збірник – К.: Парламентське вид-во, 2004.

2. Культурная свобода в современном многообразном мире: Доклад о развитии человека 2004. – М.: Весь мир, 2004.

3. Субетто А.И. Проблема качества высшего образования в контексте глобальных и национальных проблем общественного развития (философия качества образования). – Спб., Кострома, 2000.

УДК 378.147.091.3:005.332.4

Педагогич науки

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ, ТАК І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Г.М. Мороз

*здобувач Харківського національного
педагогічного університету*

ім. Г.С. Сковороди,

викладач вищої школи,

вчитель-консультант з англійської мови,

ЗОШ №164, м. Харків

e-mail: frost1554@gmail.com

orcid.org/0000-0002-9991-187X

«Конкурентоспроможність у своїй суті є феноменом, спрямованим на досягнення найвищої якості благ для людини, яка, власне, вступає у конкуренцію за них (блага) з іншими претендентами — коли йдеться про конкурентоспроможність особистості, то найбільш активно розглядаються не кінцеві результати її діяльності, а вміння вистояти й перемогти в конкурентній боротьбі».

В. І. Андреев

Вступ

При використанні ігрових технологій навчання відбувається перехід від вивчення фактів до опанування сенсом подій, розвитку світогляду, набуття навичок застосування у житті накопичених знань, що уможлиблюється в

умовах використання таких засобів інтерактивних технологій, як ігри.

Аналіз останніх досліджень і публікацій надає можливість дійти висновку, що проблемам застосування ігрових інтерактивних технологій у навчальному процесі було присвячено дослідження науковців, які вивчали теоретичні та практичні (педагогічні, психологічні, соціально-психологічні, методологічні) аспекти цих інновацій. Особливе місце займають ігрові технології в навчанні, де їх розглядають у світлі освітянських інновацій (Т. Калашнікова), у системі підготовки конкурентоздатного фахівця (М. Воронка), як інтенсивні педагогічні технології (В. Трайнев) тощо.

Ціль дослідження ґрунтується на розкритті умов процесу формування суб'єкта як конкурентоспроможного фахівця в процесі професійної діяльності, що важливо в системі неперервної професійної освіти, яка забезпечує досягнення високого рівня професійної майстерності.

Мета дослідження: полягає у виявленні впливу теоретично обґрунтованих та експериментально перевірених організаційно-педагогічних умов формування конкурентоспроможності майбутнього фахівця будь-якої галузі на якість професійної підготовки.

Об'єкт дослідження: професійна підготовка майбутніх фахівців будь-якої галузі у закладі вищої освіти.

Предмет дослідження: організаційно-педагогічні умови формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців будь-якої галузі у процесі професійної підготовки.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що процес підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності в будь-якої галузі буде відбуватися більш успішно завдяки реалізації такої організаційно-педагогічної умови як відтворення на зайняттях життєвих ситуацій відповідно до побутової, громадської та виробничої тематики завдяки використанню ігрових технологій.

Основна частина

Метою роботи є обґрунтування сутності ігор, що використовуються у навчанні, та визначення особливостей їх застосування у навчальних закладах.

Поняття “гра” розуміється як заняття, яке підпорядковане сукупності правил і прийомів або базується на певних умовах, що розкриває її процесуальний зміст. Багатогранність ігрової діяльності, яка розвиває, виховує, соціалізує та концентрується на конкретній меті, полягає у збагаченні особи знаннями, уміннями, досвідом (що є сутністю поняття “навчання”) та є процесом опанування знань, досвіду з урахуванням досягнень і недоліків минулого, набуття навичок, умінь виконувати певні дії, виховувати та виробляти в собі певні якості, риси, уміння (що відображає сенс поняття “навчатися”) [1, с. 706]. Отже, основним завданням застосування ігор у людській діяльності є навчання.

Вважається, що перші серйозні ігри дорослих людей були військовими іграми, зокрема, військові маневри – це глобальні ігри за особливими правилами, а гра в шахи є предком сучасних імітаційних ігор. Сучасні ділові ігри беруть початок із 1930-х років, коли в колишньому СРСР запроваджувалася наукова організація праці для вирішення складних управлінських завдань. Наприкінці 50-х років ХХ ст. ділові ігри отримали нове народження у США у зв’язку з вирішенням, знову ж таки, військових проблем.

Застосування ігор як засобу навчання бере початок із давнини – із змагальних навчально-виховних занять у Афінах (VI–IV ст. до н. е.). В епоху Відродження і реформації Т. Кампанелла та Ф. Рабле пропагували принцип ігрового навчання для опанування учнями основ наук. За Я. Коменським, навчання може стати універсальною грою для кожної вікової групи учнів. Прагнучи пробудити в дітях інтерес до занять, Я. Коменський широко використовував метод драматизації навчального матеріалу. Наприклад, на основі підручника “Відкриті двері мов” він написав вісім шкільних п’єс, які увійшли в книгу “Школа-гра”. Особливою формою навчання вважали гру Ж.-Ж. Руссо і Ф. Фрабель. У працях А. Макаренка зазначається, що потяг дитини до гри необхідно не лише задовольняти, а потрібно “проникнути цією грою все її життя” [5, с. 272]. Активні ігрові методи навчання можна назвати засобом повернення в освіту “олюднених знань”, чому надавав великого значення В. Сухомлинський.

Актуальним для нашого дослідження є проведення паралелей між процесом підготовки фахівців (первинною професіоналізацією) та процесом соціалізації особистості у грі, який обґрунтовує К. Ушинський, пояснюючи, що причини виникнення інтересу до гри у дітей полягає в такому: для дитини гра – дійсність, і дійсність набагато цікавіша, ніж оточуюча, оскільки є більш зрозумілою через те, що є частково особистим творінням дитини. У грі дитина живе і відбитки цього життя глибше позначаються на ній, ніж відбитки дійсного життя, в яке дитина ще не змогла ввійти. У грі дитина випробовує свої сили й є самостійним розпорядником своїх же творінь [6, с. 483].

Філософські аспекти використання ігор знайшли своє відображення у працях Г. Щедровицького, І. Кона та інших учених. Так, Г. Щедровицький вважав, що гра створена суспільством для управління розвитком особистості: у цьому плані вона є особливим педагогічним творінням [7, с. 15]. У процесі гри забезпечується трансляція певного елемента культури (сюжету), що є формою передавання культурного досвіду (наприклад, способу діяльності), який у процесі розвитку індивіда й апробації цієї діяльності під час гри наповнюється особистісним змістом, що є основою професійної підготовки фахівців. Отже, зразок діяльності (модель) передається від покоління до покоління, а навчання у грі забезпечує “вирощування” нових способів діяльності відповідно до заданих загальних форм.

До того ж, зміст навчальних дисциплін, які вивчаються у вищій школі, має відчужений характер від особистості майбутнього фахівця, тобто є відстороненим від особистісно значущого, пережитого, присвоєного. У процесі навчальної гри відбувається включення студента в наукову модель теорії професійної діяльності, що перетворює її в освітню імітаційну модель. Студент входить у світ навчальної гри, як у життя: починає діяти, пізнаючи невидиму межу між реальністю та умовністю, засвоює оптимальні зразки професійних дій, продукує більш ефективні варіанти професійної діяльності, що допомагає йому в пошуку її сенсу і формуванні професійної компетентності.

Отже, моделювання професійної діяльності в умовах дидактичних ігор, які є “навчальним полігоном” для відпрацьовування практичних умінь і

навичок, надає змогу наперед, ще до безпосередньої практики в установах та організаціях, трансформувати отримані знання під час вивчення окремих дисциплін у системний комплекс професійних дій, з якими майбутніх фахівців може приступати до професійної діяльності, удосконалюватися, професійно зростати, а не навчатися азів професіоналізму методом спроб і помилок на реальному робочому місці.

Також для реалізації мети щодо розвитку мотивації оволодіння професією було застосовано комплекс усної та письмової комунікативної діяльності, запропонований Джереми Хармером [8, с. 135] — це сприяло розвитку інтересу студентів до навчання, що дало змогу включити цю методику в професійно орієнтовану діяльність. Комплекс «Комунікаційна діяльність» (Communicative Activities) складається з усної комунікативної діяльності (oral communicative activities) та письмової комунікативної діяльності (written communicative activities). В свою чергу, усна комунікативна діяльність складається з:

- 1) Досягнення спільної думки (Reaching a consensus),
- 2) Дискусія (Discussion),
- 3) Надання інструкцій (Relaying instructions),
- 4) Комунікативні ігри (Communication games),
- 5) Рішення проблеми (Problem solving),
- 6) Розповідь про себе (Talking about yourself),
- 7) Відтворення реальної життєвої ситуації у аудиторії та рольова гра (Simulation and role play).

Письмова комунікативна діяльність:

- 1) Надання інструкцій (Reaching a consensus),
- 2) Написання доповідей та рекламних оголошень (Writing reports and advertisements),
- 3) Кооперативне письмо (Co-operative writing),
- 4) Листування (Exchanging letters),
- 5) Створення журналів (Writing journals),
- 6) виправлення письмових робіт (Correction written work),
- 7) Проекти (Projects).

Висновки

Відтак, ігрові технології можна розглядати як інструмент для трансляції і засвоєння попереднього до професійної діяльності досвіду; аналізу моделей реальності (на зразках професійних дій представниками різних ролевих та особистісних позицій); адаптації до майбутньої професійної діяльності.

Отже, аналіз сутності інтерактивних ігрових технологій надає змогу визначити основні особливості їх застосування у навчальному процесі. Перспективи подальших наукових пошуків визначаємо в напрямку розробок спеціальних методик інтерактивних ігор, які доцільно застосовувати у професійній підготовці майбутніх фахівців у вищій школі.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2009. – 1736 с.
2. Интервью с Э. Рубиком // Импакт. – 1984. – №2. – С. 3–11.
3. Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання / [упоряд. Л. Галіцина]. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2005. – 128 с.
4. Кічук, Н. В. Ігрове проектування як інтерактивна дидактична технологія підготовки фахівців / Н. В. Кічук // Наука і освіта. – 2005. – №3–4. – С. 61–65.
5. Макаренко, А. С. О моем опыте : в 7 т. / А. С. Макаренко. – М., 1958. – Т.
6. Ушинский, К. Д. Психологические и логические основы обучения / К. Д. Ушинский // Избр. пед. соч. : в 2-х т. – М., 1954. – Т. 2. – С. 483.
7. Щедровицкий, Г. П. Организационно-деятельностная игра как новая форма организации и метод развития коллективной мыследеятельности / Г. П. Щедровицкий, С. И. Котельников // Нововведения в организациях. – М. ВНИСИ, 1983. – С. 33–53.
8. Harmer Jeremy. Role play in Language Learning. – London: Longman, 2001, 365 с.

УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧІННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Моток Х.І.,

магістрантка педагогічного факультету

Ізмаїльський державний

гуманітарний університет

м. Ізмаїл, Україна

У початковій школі найбільш значущим етапом усього педагогічного процесу є мотиваційний етап. Мотивація навчання, інтерес до пізнавальної діяльності посідають чинне місце серед факторів, що визначають продуктивність педагогічного процесу. І. Підласий під мотивацією розуміє процеси, методи, засоби спонукання учнів до продуктивної пізнавальної діяльності, активного засвоєння змісту освіти [1]. Мотивація як процес зміни станів та стосунків особистості ґрунтується на мотивах, під якими розуміються конкретні спонукання, причини, що примушують особистість діяти, робити вчинки. У молодшому шкільному віці головний зміст мотивації полягає в тому, щоб навчити дитину вчитися.

Мотивація учіння молодших школярів складна та неоднозначна як за ступенем сформованості, так і за змістом. В першокласника спочатку з'являється інтерес до зовнішньої сторони навчання та знаходження у школі. Тому, внутрішня позиція стає провідною мотивацією у навчанні, але вона не довго утримується. Заняття стають нудними і в дитини з часом пропадає інтерес до навчання.

Л. Божович зазначає, що для учнів особливу цінність мають соціальні мотиви навчання в школі. В мотивації учіння значне місце займають мотиви отримання високих оцінок та схвалення вчителем. Якщо учень постійно працює тільки на отримання кращої оцінки, він не завжди думає про її справедливість та об'єктивність, не виявляє інших інтересів і мотивів, а це може негативно впливати на навчання та на пізнання чогось нового. Соціальний мотив виступає для дітей як усвідомлення необхідності навчання. Дуже важливим чинником мотивації є також ставлення молодших школярів до школи

та навчання в ній. Якщо учень негативно налаштований до шкільного навчання та необхідності ходити до школи щодня, застосовують зовнішній мотив, тобто примушують відвідувати школу та сидіти на уроках [2].

На даному етапі завдання вчителя – пробудити в учнів бажання вчитися, викликати в них пізнавальну та практичну активність, здійснювати особистісно-орієнтований підхід у навчанні. Залежно від мотивації, одне завдання дитина може виконувати з різним ступенем активності, або не виконувати взагалі, а над іншим – готова просидіти тривалий час, не помічаючи завершення уроку [2].

Відомо, що інтерес до навчання в дітей нестійкий, більшість із них не виявляє вольових зусиль до подолання навчальних труднощів. Багато цікавляться зовнішнім боком шкільного життя, їх хвилює лише новизна статусу школяра; багато дітей з готовністю беруть участь у наслідувальних діях, проте, коли треба щось робити самостійно, чекають підказки вчителя, нервують, тобто вони охоче працюють на уроці лише тоді, коли впевнені в успіху. Мотиваційна сфера – індивідуальна, в ній треба орієнтуватися не на молодшого школяра, а на конкретні типи ставлення дітей до навчання, вони визначатимуться саме в цьому класі. Треба використовувати багато стимулів, щоб добре впливати на мотивацію кожного учня.

Особливістю молодших школярів є недостатність у них волі. Першокласники ще не вміють досягати поставленої мети, долати труднощі та перешкоди, при невдачі дитина може втратити віру в свої можливості. Тому, для вчителя важливо вміти створювати ситуації успіхів для кожного учня, вміти допомогти дитині подолати свої сумніви, невпевненість у власних силах.

Якщо дитина відчуває радість шкільного життя і її надії справджуються, вона починає зміцнювати свою допитливість, з'являється інтерес, а це є дуже сильним мотивом для учіння. Учитель повинен створювати різні ситуації, спонукати учнів до висловлювань, навчити виявляти свої почуття. В. Крутецький зазначав, що «навчання, як творче засвоєння знань, залежить від трьох факторів – від того, чого навчають, від того, хто і як навчає, і від того, кого навчають» [3]. А. Ліпкіна дослідила, що під час виконання навчального

завдання дітьми з однаковими здібностями найкраще справляються із завданнями ті, яких учитель у процесі роботи підбадьорював, позитивно оцінював їх кроки. А ось низькі результати мають учні, на яких учитель взагалі не звертає уваги. Отже, дитина вимагає певного ставлення учителя до того, що вона робить, має потребу в оцінці результатів своєї роботи. Понад усе учень вимагає заслуженої похвали та позитивної оцінки.

Навчальний процес повинен розвивати радість пізнання. Коли дитина зацікавиться матеріалом, у неї виникне бажання дізнатися про нього більше, з цікавістю навчатися. Діти повинні засвоїти не тільки певну суму знань, а й навчитися спостерігати, порівнювати, виявляти зв'язок між поняттями теми, міркувати. Досягти цього можна лише використовуючи різноманітні форми та методи навчання. Такими формами та методами навчання можуть виступати інтерактивні технології, які значною мірою підвищують ефективність навчального процесу, сприяють високому інтелектуальному розвитку учнів та забезпечують можливість думати, творити, оволодіти навичками саморозвитку.

Метою інтерактивного навчання є створення комфортних умов навчання, при яких учень відчуває свою успішність, свою інтелектуальну досконалість, що робить продуктивним сам освітній процес. Суть такого навчання полягає у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це базується на співпраці, взаємонавчанні: вчитель – учень, учень – учень. При цьому вчитель і учень – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання. Інтерактивна взаємодія виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою [4, с. 7].

Зазначимо, що О. Пошетун та Л. Пироженко об'єднали форми інтерактивного навчання залежно від мети уроку та навчальної діяльності учнів, і розподілили інтерактивні технології на чотири групи: технології кооперативного навчання (діти працюють в парах або в малих групах); технології колективно-групового навчання (наприклад у грі мікрофон); технології ситуативного моделювання (драматизація, або імітація); технології опрацювання дискусійних питань (проведення дискусії с дітьми, дебати) [5].

Найбільш ефективними інтерактивними технологіями у формуванні мотивації учіння молодших школярів, на нашу думку, є такі технології: при фронтальній формі роботи: «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Ажурна пилка», «Незакінчене речення», «Асоціативний куц»; при кооперативній формі роботи: робота в парах («Обличчям до обличчя», «Один-удвох-усі разом»), робота в малих групах, «Карусель», «Акваріум»; інтерактивні ігри: «Рольова гра», «Імітаційні ігри», «Драматизація»; технології навчання у дискусії: «Прес», «Обери позицію», «Зміни позицію», «Дискусія». Стосовно технології ситуативного моделювання, то вона дозволяє проводити нестандартні уроки, а саме: урок-дискусію, урок-подорож, урок-казку, урок-змагання, інтегровані уроки тощо.

Використання інтерактивних методів на уроках дає можливість доповнити уроки різноманітною інформацією, а різні види діяльності заохочують молодших школярів до роботи, підвищують їх мотивацію учіння, а отже, підвищується продуктивність та ефективність уроків. Таким чином, до важливих умов формування мотивації учіння молодших школярів ми відносимо: використання інноваційних технологій, інтерактивних методів, дидактичних ігор і нестандартних підходів до організації та планування навчально-виховного процесу, підбір цікавих, пізнавальних і розвиваючих завдань, опора на позитивні якості учня з метою використання навчального та творчого потенціалу кожного, врахування індивідуальних можливостей та інтересів учнів, а також тісна співпрацю з батьками.

Література:

1. Підласий І.П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. – Харків: Основа, 2010. – 360 с.
2. Ротар Г.О. Методичні аспекти підвищення мотивації навчання та навчальних досягнень учнів / Г.О. Ротар. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/3_ANRR_2009/Pedagogica/39964.doc.htm.
3. Крутецкий В.А. Психология обучения и воспитания школьников – М.: Просвещение, 1976. – 304 с.
4. Комар О. Інтерактивні технології – технології співпраці // Початкова школа. – 2004. – №9. – С. 5-7.

ГЕОМЕТРИЧНІ ПОБУДОВИ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОМЕТРІЇ

*Мрічко М. І.,
студентка факультету математики та інформатики
ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені Василя Стефаника»
м. Івано-Франківськ, Україна*

У даний час теорія геометричних побудов являє собою розвинену область математики. Геометричні задачі на побудову завжди вирішуються із залученням певних, наперед зазначених інструментів (циркуль, лінійка, тощо). Дана особливість обмежує коло виконуваних побудов, однак дозволено комбінувати основні способи побудов, що притаманні відповідним інструментам, та використовувати загальні аксіомами конструктивної геометрії. У шкільній практиці часто виконують побудови за допомогою кутників, двосторонніх лінійок, циркулів, лінійок.

У даній роботі ми детальніше зосередимось на побудовах при поєднанні циркуля та лінійки, це – поширений та найбільш універсальний набір інструментів, зокрема: лінійка не має поділок а її сторона має нескінченну довжину, циркуль може мати будь який великий чи малий розхил ніжок (тобто може креслити коло довільного радіусу). Вираз “побудова циркулем та лінійкою” в геометрії має своє тлумачення. При таких побудовах циркуль використовується лише для проведення кіл, а лінійка – для проведення прямих.

Геометричні побудови школярі виконують, починаючи з молодших класів та протягом усього шкільного курсу геометрії. У початковій школі та 5-6 класах учні вчатья проводити прямі, відрізки, паралельні прямі, зображати кути заданої градусної міри, кола та інші геометричні фігури. При цих побудовах вони використовують лінійку, косинець, транспортир, циркуль.

Починаючи з 7 класу, в школі розглядається тема “Геометричні побудови”, де зосереджується увага на побудовах, виконаних лише циркулем та лінійкою.

Процес побудови циркулем і лінійкою полягає в тому, що спочатку використовують задані точки для побудови системи прямих і кіл, дістаючи при цьому певні нові точки – точки перетину побудованих геометричних образів. Далі, спираючись вже як на дані, так і на побудовані точки, будують нові кола та прямі. Цей процес продовжується доти, поки всі шукані в задачі точки не будуть серед побудованих точок. [1]

Одним з основних досягнень вчителя є домогтися того, щоб учні навчилися правильно розуміти задачі на побудову, тобто розуміли, які елементи дані (відомі), а що саме треба знайти (побудувати). Наприклад, у задачі “побудувати вписане в чотирикутник коло” даним є чотирикутник, а шуканим – коло, вписане в чотирикутник, тобто коло, яке лежить всередині чотирикутника та з кожною його стороною має точку дотику.

Задачі на побудову розв’язуються за наступною схемою:

1. Аналіз
2. Побудова
3. Доведення
4. Дослідження

Під час аналізу встановлюються зв’язки між шуканими та даними елементами задачі, складається план побудови. Далі “будується” розв’язок задачі за складеним планом дій. Під час доведення обґрунтовується правильність та доцільність розв’язку даної задачі. Також необхідно проводити дослідження вже виконаного розв’язку задачі на можливих інших шляхів розв’язку поставленої задачі.

Для того, щоб знати, що можна побудувати за допомогою циркуля та лінійки необхідно розуміти що можна зробити одним тільки циркулем та однією тільки лінійкою. Отже, за допомогою лінійки можна будувати промені, прямі та відрізки за двома заданими точками, а циркулем можна побудувати коло якщо задано його центр та радіус, або центр та точка, яка лежить на колі.

До основних задач на побудову відносять:

- відкладення на даній прямій від даної точки відрізка даної довжини;
- побудову трикутника за даними сторонами;
- побудову кута, рівного даному;
- побудову бісектриси даного кута;
- поділ відрізка навпіл;
- побудову перпендикулярної прямої;
- побудову трикутника за двома сторонами і кутом між ними;
- побудову трикутника за стороною і прилеглими кутами;
- побудову прямокутного трикутника за гіпотенузою і катетом;
- проведення через дану точку прямої, паралельної даній прямій;
- поділ відрізка на n рівних частин;
- поділ дуги кола пополам;
- побудову дотичної до кола в даній точці;
- побудову дотичної до кола з даної точки поза колом;
- поділ відрізка в даному відношенні.

Зокрема, у курсі геометрії загальноосвітньої школи у 7 класі розглядаються такі задач на побудову: побудова трикутника за даними сторонами, побудова кута, рівного даному, побудова бісектриси даного кута, поділ відрізка навпіл та побудова перпендикулярної прямої. У підручниках з геометрії для 7 класу відомості з теми “Геометричні побудови” викладені дещо по-різному. У підручнику [2] розглянуто кожну із основних задач на побудову, але не вказано на саму методику їх розв’язання. Схожими є підручники [3] та авторів [4]. Підручники міститься весь теоретичний і практичний матеріал, необхідний для реалізації процесу навчання.

Слід звернути увагу школярів, що не всі задачі на побудову можна розв’язати за допомогою циркуля та лінійки. Ще в давні часи доведено, що за допомогою тільки циркуля та лінійки не можна розв’язати задачі про трисекцію кута, квадратуру кола та подвоєння куба [1].

Висновки

Виявляється, що не всі інструменти для креслення можна вважати ідеальни-

ми, навпаки, лише два: лінійку (односторонню) і циркуль, можна вважати такими. За допомогою таких інструментів можна виконувати найпростіші побудови: точка, відрізок, пряма, коло. Такі побудови дозволяють виконувати найпростіші дії:

1. Побудова відрізка, рівного даному;
2. Побудова кута, рівного даному;
3. Побудова бісектриси даного кута;
4. Побудова перпендикуляра через дану точку лежить або не лежить на даній прямій.

Ця невелика кількість дій дає можливість вирішувати складні завдання, однак, також існують задачі, які неможливо розв'язати за допомогою тільки циркуля і лінійки і це доведено.

В ході дослідження ми вивчили деякі завдання на побудову, і вони виявилися дуже цікавими, хоч і складними.

Література:

1. Костарчук В. М. Про можливе та неможливе в геометрії циркуля та лінійки. / В. М. Костарчук, Б. І. Хацет. – К.: Радянська школа, 1962. – 130 с.
2. Шкільні підручники [Електронний ресурс] / Геометрія (Істер) 7 клас – Режим доступу <https://pidruchnyk.com.ua/647-geometrya-ster-7-klas.html> – Заг. з екрану
3. Шкільні підручники [Електронний ресурс] / Геометрія (Бевз, Владімірова) 7 клас – Режим доступу <https://pidruchnyk.com.ua/240-geometrya-bevz-vladmrova-7-klas.html> – Заг. з екрану
4. Шкільні підручники [Електронний ресурс] / Геометрія (Мерзляк) 7 клас – Режим доступу <https://pidruchnyk.com.ua/698-geometriya-merzlyak-7klas-2015.html> – Заг. з екрану

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

*Павлова А.О.,
студентка педагогічного факультету
Ізмаїльського державного
гуманітарного університету
м. Ізмаїл, Україна*

У кожній школі інноваційна педагогічна діяльність є одним з істотних компонентів освітньої діяльності. Вона створює основу для створення конкурентоспроможності закладу на ринку освітніх послуг, сприяє професійному зростанню педагогів, їх творчого пошуку. Інновації в освіті можна розглядати як процес вдосконалення педагогічних технологій, сукупності методів, прийомів і засобів навчання.

Всі інновації в освіті повинні починаються з поваги до індивідуальності учня. У молодшому шкільному віці відбувається інтенсивний розвиток таких якостей особистості, як мислення, увагу, пам'ять і уяву. Саме в цьому віці починається соціальний і особистісний розвиток дитини, його входження в життя суспільства. Виходячи з узагальнених позицій вітчизняної психології, розвиток молодшого школяра як особистості визначається процесом навчання. Значить, інновації в освіті повинні нести, перш за все, процес вироблення впевненості маленької людини в собі, своїх силах.

«Інновація в освіті – нововведення, призначене для вирішення актуальної проблемної ситуації (з метою забезпечення оптимізації навчального процесу, підвищення якості освіти або організації сприятливих умов засвоєння матеріалу)» [2, с. 229-232].

Актуальність даного дослідження зумовлена постійним інтересом педагогів до проблеми модернізації освіти, підвищення ефективності процесу навчання. Одним з напрямків удосконалення методики викладання навчальних дисциплін у початковій школі може стати використання інновацій в діяльності вчителя. В останні роки багато вчені зверталися до проблеми інновації сучасної

освіти, серед них Гершунський Б. С., Колін К. Н., Короткова А. М., Молокова А. В., Полат Е. С., Роберт В. В., Сергєєв А. Н. та ін.

Молокова А. В. розглядає цю проблему, як «включення в освітній процес інноваційних технологій як засіб навчання, виховання і розвитку молодших школярів, а також засоби управління освітнім процесом тобто забезпечення професійної діяльності вчителя» [3, с. 119].

Таким чином, використання інноваційних технологій на уроках в початковій школі є унікальним за своїм можливостям засобом навчання, яке в руках вчителя має бути потужною «зброєю» підвищення ефективності навчального процесу та педагогічної праці.

Інноваційний підхід до навчання дозволяє так організувати навчальний процес, що дитині урок і радість, і приносить користь, не перетворюючись просто в забаву або гру. І, може бути, саме на такому уроці, як говорив Цицерон, «запаляться очі слухача про очі мовця».

Розглянемо реалізацію системно-діяльнісного підходу: шляхи, пошук, знахідки. В основі діяльнісного підходу до навчання: рекомендуються різноманітні прийоми і методи, «включають» школярів у спільну роботу - рішення задач та завдань практичного характеру, розгадування ребусів, загадок, ігри, уроки-подорожі, уроки-семінари, уроки - диспути та ін.

Реалізація нових стандартів більшою мірою залежить від учителя, який перестане бути єдиним носієм знань, а буде виконувати роль провідника у світі інформації. Завдання вчителя не просто формувати і розвивати необхідні якості, але і взаємодіяти з середовищем, в якому росте дитина.

Для вибудовування нової системи роботи та досягнення якісних результатів навчальної діяльності доцільно використовувати найбільш ефективні прийоми і форми її організації:

1. Використання диференційованих завдань.
2. Використання методу проектів.
3. Використання різних гаджетів і додатків
4. Включення в освітній процес ІКТ.

1. Використання диференційованих завдань.

Необхідно включати диференційовану роботу на різних етапах уроку в залежності від його цілей і завдань.

2. Використання методу проектів.

У початковій школі особливе місце посідає проектна діяльність, в основі якої лежить розвиток пізнавальних навичок учнів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвивати творче мислення, вміння побачити і вирішити проблему, а також направлено на навчання дітей елементарним прийомом спільної діяльності в ході проектів.

Хочеться більш детально зупинитися на третьому й четвертому пункті статті. Як показує практичний досвід, з усіх існуючих технічних засобів навчання комп'ютер та інтерактивна дошка широко використовуються в освітньому процесі в школі. Вони повністю задовольняють дидактичні вимоги, які пред'являються до засобів навчання, так як володіють додатковими можливостями, що дозволяють кожному вчителю максимально спиратися на індивідуальні особливості учнів.

Найбільш продуктивним і доцільним буде впровадження комп'ютерних технологій ще у початковій школі, коли найбільш розвинена пізнавальна активність учнів, що сприяє розширенню можливостей школярів в отриманні інформації. Це обумовлено і особливостями мислення дитини молодшого шкільного віку. У молодших школярів найбільш розвинене наочно-образне і наочно-дієве мислення. Наочний матеріал, технічні засоби навчання дозволяють задіяти всі канали сприйняття навчальної інформації (візуальний, кінетичний, аудіальний), і це, безумовно, підвищує якість засвоєння навчального матеріалу [4, с. 36].

В рамках даного дослідження нам би хотілося звернутися до особливостей використання інформаційних технологій *на уроках літературного читання в початковій школі.*

Кожен молодший школяр володіє рядом психологічних особливостей: наочно-образне мислення, мимовільне увагу до яскравого і динамічного,

переключення від ігрової діяльності до навчальної, емоційна рухливість. Як нам здається, все це створює сприятливі умови для включення мультимедійних технологій у навчальний процес на уроках літературного читання.

На жаль, інформаційна оснащеність кожного класу не завжди дозволяє вчителю забезпечити учнів індивідуальним комп'ютером, тому найбільш зручним і частим у досвіді роботи вчителів початкових класів є застосування комп'ютерних технологій допомогою використання одного комп'ютера на клас, зображення з якої виводиться на екран.

Будь-який умілий педагог зуміє перетворити звичайний урок в захоплюючий спосіб залучення учнів в освітню діяльність. Завдання вчителя на уроках літературного читання не просто донести досліджувану тему, а й зацікавити дітей за допомогою мультимедіа технологій. Наприклад, підготувати до уроку барвисту презентацію за допомогою програмних продуктів пакету MS Office корпорації Microsoft.

Як правило, презентація може виявитися своєрідним планом уроку, його логічною структурою, тобто може використовуватися на будь-якому етапі уроку: ознайомлення з новим твором, аналіз змісту, контроль знань, перевірка домашнього завдання. Презентація дає можливість вчителю проявити творчість, індивідуальність, уникнути формального підходу до проведення уроків [4, с. 35].

Розглянемо найбільш докладно такий етап уроку, як перевірка домашнього завдання. Тут доцільно використовувати кросворди, ребуси, тести з вивчених творів, що допомагає здійснити контроль за засвоєнням вивченого матеріалу. Завдяки електронним носіям, можна негайно перевірити вірність відповіді і отримати відмітку за накопичені знання без допомоги вчителя. Це істотно полегшує роботу самого педагога і дозволяє учню перевірити свої знання самостійно. У кожен слайд можна включати барвисті анімації і картинки, які підвищують пізнавальну активність школярів.

На етапах підготовки до сприймання твору і первинного знайомства з твором можна застосувати яскраві портрети письменників і поетів,

ілюстративний матеріал для заочної подорожі по місцях, пов'язаних з життям і творчістю майстрів слова, відеофрагменти (мультфільми, відеофільми, створені за творами), аудіозаписи з текстами, які читають майстра художнього слова. Учитель може почати урок літературного читання не за стандартною схемою, а з використанням звукового файлу, вставленого в презентацію та відповідного темі уроку, або з розглядання репродукцій картин художників (наприклад, до поезій про природу).

Не варто забувати про гігієнічні вимоги до уроків з використанням інформаційних технологій і не перевантажувати їх. Правильним буде урізноманітнити урок різними видами діяльності не тільки за комп'ютером, але і не забувати про традиційні методики, так як при дотриманні певних умов застосування мультимедіа технологій в рамках традиційного уроку істотно доповнює і підтримує традиційне навчання [1, с. 139].

Таким чином, використання інновацій на уроках літературного читання в початковій школі дозволяє реалізовувати принцип наочності у навчанні, сприяє формуванню високого рівня мотивації, надає можливості у здійсненні індивідуального підходу до кожного з учнів, підвищує інтерес до навчання.

Література:

1. Баєв Л. Е. Створення розвиваючого середовища на уроках в початкових класах.- К, 2009. – 214 с.
2. Інноваційні технології на уроках літературного читання: з досвіду роботи. – К: Академія, 2010. – 312 с.
3. Молокова А. В. Комплексний підхід до інформатизації початкової школи // Початкова школа. – 2005. – № 1. - С. 119-123.
4. Сергєєв А. Н. Навчання в спільнотах в контексті можливостей Інтернету // Педагогіка. – 2009. – № 5. - С. 36-40.

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Проноза Е.О.,

магістрантка педагогічного факультету

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

м. Ізмаїл, Україна

У сучасному суспільстві величезна кількість людей мають проблеми з психічним і фізичним здоров'ям, мають якісь відхилення від норми, групу інвалідності та ін. У зв'язку з цим, останнім часом активно обговорюються концепції, пов'язані з впровадженням і поширенням інклюзії: вона вважається однією з найважливіших завдань державної політики в галузі освіти [1, с.17]. Саме інклюзія, завдяки своїй гнучкій організації освітнього процесу, здатна надати людям, які потрапили у важкі життєві обставини і мають різного роду проблеми, адекватну форму навчання.

Інклюзивна освіта виходить з того, що кожна дитина – неповторна і унікальна особистість зі своїми інтересами, здібностями і потребами, яка вимагає індивідуального підходу в процесі навчання і гнучкості в розробці навчальних програм, які враховують ці особливості. Тому, індивідуальний підхід вимагає від викладача високого професіоналізму, що включає в себе такі якості, як етичність, гнучкість, делікатність, вміння почути і зрозуміти «особливу» дитину. Більш того, інклюзивна освіта формує свою власну шкалу цінностей, де ключовими є наступні принципи: кожна людина, незалежно від здібностей і досягнень, має право на освіту та підтримання прийняттого рівня знань, самовираження, спілкування, дружбу і підтримку. Необхідно підкреслити, що інклюзивний тип освіти повинен впроваджуватися не в спеціалізовані установи, а в звичайні, масові середні школи [2, с.18].

Завдяки інклюзії відбувається зниження ізоляції і відчуження учня, він стає більш активним, перестає відчувати свою «особливість». Впровадження інклюзивної освіти сприяє реструктуризації культури навчального закладу,

захоплюючи в свій процес всіх: викладацький склад, учнів і їх батьків. Саме різноманіття, несхожість учнів один на одного виступає в якості потужного потенційного ресурсу, що сприяє розвитку і прояву творчого початку. В цілому, інклюзивна освіта являє собою унікальний процес доступної освіти для кожного, в рамках якого ліквідуються бар'єри, пов'язані з несхожістю учнів, і створюються умови для саморозкриття потенціалів, закладених в людині [3, с.61].

Інклюзивна освіта – це спільне навчання та виховання, що включає організацію спільних навчальних занять, дозвілля, різних видів додаткової освіти осіб з обмеженими можливостями здоров'я та осіб, які не мають таких обмежень. Інклюзивна освіта – термін, використовуваний для опису процесу навчання дітей з особливими потребами в загальноосвітніх школах. Разом з тим воно являє собою утворення відмінне від звичайного, спеціального та інтегрованого [4, с.14].

Зазначимо, що між інклюзивною освітою і творчим розвитком є дуже великий зв'язок. Більшість вчених зазначають, що творчість є вродженою абсолютно для всіх людей, незалежно від фізіологічних, психічних або інтелектуальних здібностей. Відповідно, дитина, навіть якщо вона інвалід, буде розвиватися в процесі творчості більш ефективно та продуктивно.

В загальноосвітній школі шляхами розвитку творчого мислення саме молодших школярів в умовах інклюзивного навчання можуть виступати естетико-педагогічні умови, які включають чотири групи: навчально-дизайнерські, соціально-емоційні, евристично-дидактичні та індивідуально-творчі умови [1, с.33].

Впровадження в освітній процес даних умов роблять позитивний вплив не тільки на розвиток творчого мислення, а й значно в кращу сторону змінюється психосоматичне здоров'я молодших школярів. У таких дітей знижується рівень тривожності, скорочується кількість захворювань органів зору, слуху, кістково-м'язової системи; стабілізуються емоційний і психічний стан кожної окремої дитини протягом всього освітнього процесу.

Естетичні якості середовища по-різному впливають на психіку і фізичний стан дитини. Отже, необхідно організувати їх вплив таким чином, щоб він був позитивним, а не негативним, і надавав терапевтичний ефект психічному і

фізичному здоров'ю. Терапевтичний ефект в освітньому процесі є єдністю трьох основних структурних блоків: художньої, музичної і театральної терапії [5, с.10].

Художня терапія включає наступні форми і методи роботи: колірний діагностичний тест Люшера суміщений з методикою Баллоу з визначення типу сприйняття кольору; діагностичні методики «Чарівні плями», «Що б це значило?», «Дорисуй картину» та ін.; творчі художні роботи; оформлювальна і дизайнерська діяльність в класі (сезонне оформлення класу, дизайнерське оформлення парт, декорації і костюми до театралізованим виступів); екскурсійна робота (відвідування музеїв, виставок, театрів, виходи на природу, дні здоров'я на природі); колірна зорова гімнастика тощо.

Недостатньо вивченими залишаються питання про вплив музики на особистість «особливих» дітей і проблема організації процесу сприйняття музики у молодших школярів з особливими освітніми потребами. Музична терапія може включати такі форми і методи роботи: спів караоке; музичний початок і закінчення уроків; танцювальні фізкультурні паузи; хоровий спів; танці на перервах; музичний супровід самостійних робіт; музичні релаксаційні вправи; ритмізовані вправи; гра на дитячих музичних інструментах тощо.

Наприклад, спів пісень караоке в букварний період значно спрощує процес навчання грамоті, а саме розвиває фонематичний слух, підвищує техніку читання. Кожен урок починається і закінчується під музику, що вирішує дисциплінарні проблеми. Музичні релаксаційні вправи знімають втому і зайву напругу на уроках. Гра на дитячих музичних інструментах приносить дітям величезне задоволення, розвиває слух, пам'ять, сприяє виробленню координації рухів рук, пальців [4, с.18].

Формами і методами роботи з театральної терапії є: пальчикові ігри; пластичне і мімічне фантазування; радіотеатр; ляльковий театр; театралізовані вистави. Пальчикові ігри та пластичне фантазування вирішують проблеми гіподинамії, розвивають тактильні відчуття, дрібну мускулатуру. Театралізовані вистави сприяють розслабленню, успішній самореалізації і соціалізації учнів, знімають стресові ситуації, активізують, тонізують, сприяють збереженню позитивного настрою.

Отже, запропоновані шляхи розвитку творчого мислення молодших школярів з особливими освітніми потребами допомагають зниженню рівня тривожності, покращенню психічного самопочуття молодших школярів, зниженню ознак втоми і перевтоми та підвищенню мотивації учіння. Такі шляхи ефективно розвивають творчий потенціал дітей, а естетика і творчість, в свою чергу, не тільки сприяють успішній соціалізації та самореалізації дитини, а й є дуже ефективними в системі інклюзивної освіти. Форма організації творчих занять дозволяє створювати позитивний емоційний фон, атмосферу радості та співтворчості.

Література:

1. Бондар В. І. Проблеми корекційного навчання у спеціальній педагогіці: навч. посібник / В. І. Бондар. – К.: Наш час, 2005. – 176 с.
2. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: [навч.-метод. посіб. у 9 книгах] Книга 1. Інклюзивна освіта: вибір батьків / за заг. ред. А.А. Колупаєвої. – К., 2010. – 70 с.
3. Софій Н. Діти з особливими освітніми потребами / Н. Софій, Ю. Найда // Підручник для директора. – 2007. – № 5. – С. 61-71.
4. Теорія і практика формування дитячого колективу / уклад. О.В. Кулаченко, І. В. Молодушкіна. – Х.: Вид. група «Основа», 2012. – 144 с.
5. Інклюзивний підхід як основа освіти для всіх дітей // Завуч (Шкільний світ). – 2008. – № 2. – С. 9-10.

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Проц М. О.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри початкової та дошкільної освіти*

Волотовська Я. В.

магістр факультету педагогічної освіти

*Львівський національний
університет імені Івана Франка*

м. Львів, України

Творча самореалізація особистості є основним завдання освітнього процесу сьогодення. Якісний показник формування знань та умінь є передумовою формування творчого потенціалу особистості.

Розвиток творчої та креативної особистості можливий лише за умов ефективно та доцільно організованого навчального процесу, який забезпечуватиме мотивацію та пізнавальний інтерес учнів до самовдосконалення. Це зумовлено тим, що школа готує молоде покоління до подальшого життя та професійної самореалізації. Відповідно до цього, завдання вчителя полягає у тому, щоб забезпечити формування тих рис особистості людини, які є потрібними в умовах сучасності.

Підтвердженням цього є ряд освітніх документів, спрямування яких полягає у модернізації та оптимізації навчально-виховного процесу України, зокрема, Закон України «Про освіту» (2017 р.), Наказ МОН «Про основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України» (№ 1243 від 31.10.2011 р.), Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» (№ 344/2013 від 25.06.2013 р.), Національна доктрина розвитку освіти (2002 р.), Державна програма «Вчитель» (2000 р.) та інші.

Таким чином, можна стверджувати про високу актуальність даної тематики, оскільки є безліч можливостей для пошуку нових точок дотику різноманітних

концепцій формування творчої особистості учня початкової школи.

Серед різноманітних наукових напрацювань у цій сфері поєднуються ідеї психологічного, педагогічного, соціального та філософського підходу. Для прикладу, сюди можна віднести гуманно особистісну педагогіку В. О. Сухомлинського [4]; психолого-педагогічні умови формування творчої особистості І. Д. Беха [1] тощо; розвивальний потенціал частин системи навчання у початковій школі О. Я. Савченко [3] тощо; питання впровадження педагогічних технологій та інновацій О. І. Пометун [2]. Такий підхід до досліджуваної сфери зумовлений тим, що школа є базою підготовки нових поколінь до виходу у подальше життя та професійну та соціальну самореалізацію. Відповідно до такого запиту сучасного світу, було проведено діагностичне дослідження щодо використання інноваційних педагогічних технологій у роботі з учнями початкових класів з метою розвитку творчої особистості дитини. У процесі дослідження взяли участь вчителі початкової школи м. Львова та м. Тернополя.

Діагностичне дослідження проводилось з метою виявлення рівня обізнаності вчителів початкових класів у питаннях інноваційних педагогічних технологій; визначенні особливостей застосування інноваційних педагогічних технологій в умовах сучасної школи з метою розвитку творчого потенціалу учнів молодшого шкільного віку.

У результаті проведеного анкетування було виявлено, що педагоги активно застосовують інноваційні педагогічні технології протягом навчального процесу під час вивчення різних дисциплін та тем, сприяючи розвитку творчого потенціалу учнів.

Основними інноваційними педагогічними технологіями, які залучались до практичного дослідження були: технологія особистісно орієнтованого навчання, технологія розвиваючого навчання та проблемне навчання. Разом із цим, у відповідях педагогів також фігурували метод проектного навчання, модульне навчання, інтерактивні методи навчання, опора на життєвий досвід, ситуації вибору та метод відкриття.

Застосування інноваційних технологій з метою розвитку творчого

потенціалу може реалізуватися різними шляхами. Важливо відмітити, що основним завданням вчителя у цьому процесі є правильне керування творчим пошуком учнів, починаючи від простого та йдучи до складного. Сюди можна віднести створення ситуацій, які спонукатимуть творчу активність та пізнавальний інтерес учня початкової школи, розвиваючи його пізнавальні процеси, уяву, асоціативне мислення, бажання до саморозвитку та ускладнення поставлених перед ним завдань[2, с. 29].

У питанні обізнаності щодо інноваційних педагогічних технологій педагоги показали високий рівень ознайомленості із ними: 61,5%. Опитаних знають про технологію проблемного навчання. Аналогічна ситуація із проектним навчанням – 61,5%. Про розвиваюче навчання зазначили 84,6% опитаних. З особистісно орієнтованим навчанням знайомі 76,9% осіб. Дані відповідей на питання «Які саме сучасні педагогічні технології Ви знаєте?» наведені на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Результати питання «Які сучасні освітні технології Ви знаєте?»

З точки зору практичного застосування педагогічних технологій, виявилось, що не усі опитані педагоги вдаються до їх використання у своїй практичній діяльності, але переважна більшість – 92% застосовує певні інноваційні технології пі час навчального процесу.

Ще кілька запитань анкети стосувалися визначення рівня застосування педагогічних технологій вчителями протягом навчального процесу. Більшість з них використовує не одну технологію, а кілька. Найбільш затребуваною виявилась технологія розвиваючого навчання, яку використовує 76,9%

респондентів. Наступну за порядком технологію, яку застосовують опитані педагоги було обрано особистісно орієнтоване навчання, яку впроваджують 53,8% осіб. Технологія проблемного навчання та метод проектів використовують 38,5% осіб в обох випадках (див. рис. 1.2.).

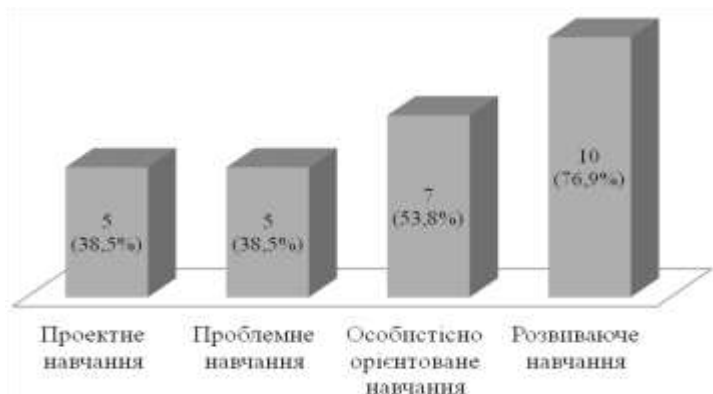

Рис. 1.2. Які педагогічні технології застосовують вчителі у своїй діяльності

У питанні формування творчої особистості учня початкових класів інноваційні педагогічні технології зайняли останню позицію за частотою застосування конкретно з цією ціллю. Для розвитку творчого потенціалу опитані педагоги застосовують інтерактивні методи роботи на уроках – 76,9%. Надання свободи вибору форм самовираження з певних тем та дисциплін користуються попитом у 61,5%. 23,1% опитаних практикують надати можливість реалізації творчого потенціалу лише на уроках образотворчого мистецтва та трудового навчання. Інноваційні педагогічні технології з метою розвитку творчої особистості учня застосовують лише 15,4% респондентів (див. рис. 1.3.).

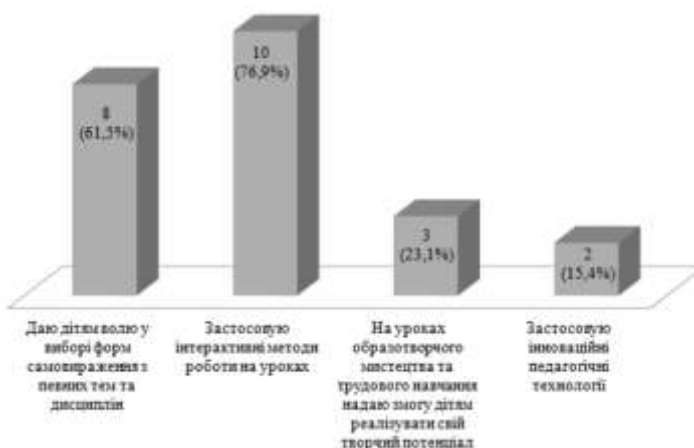

Рис. 1.3. Шляхи формування творчої особистості учнів

На питання «За допомогою яких педагогічних технологій можна розвивати творчу особистість дитини?» розвиваюче навчання було обраним 76,9% опитаних як найбільш ефективно для розвитку творчого потенціалу. Метод проектів зібрав голоси 69,2% респондентів, особистісно орієнтоване навчання – 61,5%. Найменш ефективним визначено модульне навчання, показник якого 7,7% (див. рис. 1.4.). Такі результати респондентів щодо цього питання пояснюємо тим, що модульне навчання не поширене у практиці початкової школи, з найбільшою ефективністю його слід використовувати старшій школі та закладах вищої освіти.

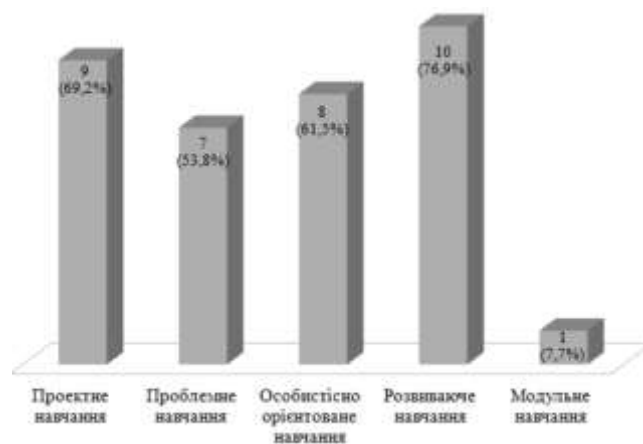

Рис. 1.4. Результат «За допомогою яких педагогічних технологій можна розвивати творчу особистість дитини?»

Таким чином, за результатами діагностичного дослідження можемо стверджувати про доцільність застосування інноваційних педагогічних технологій та їхнє активне впровадження у практичну діяльність педагогами початкових класів. Було виявлено, що вчителі обізнані у темі та активно використовують педагогічні технології у процесі навчання. З іншого боку, варто зазначити, що не усі опитані педагоги займаються цілеспрямованим розвитком творчого потенціалу своїх учнів за допомогою педагогічних інновацій. За результатами анкетування можна зробити висновки про високий рівень професійної мотивації вчителів до оптимізації навчального процесу, щоб зробити його більш ефективним та цікавим для дітей. Чимало учителів цікавиться темою нових методик роботи та розвитком творчої особистості учнів початкових класів. Важливим аспектом результатів дослідження є активне використання педагогічних технологій у власній

практичній діяльності, але з іншими цілями (покращення успішності, підвищення пізнавального інтересу тощо).

Застосування інноваційних освітніх технологій знаходить своє відображення у діяльності педагогів ланки початкової освіти. Це у свою чергу зумовлює оптимізацію та реалізацію нових підходів до формування творчої особистості учня молодшого шкільного віку. Перспективою подальшої роботи може бути розробка методів та заходів, які сприятимуть розкриттю творчого потенціалу засобами інноваційних педагогічних технологій більш вузького спрямування.

Література:

1. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання : наук.-метод. посібник / І. Д. Бех. – К. : ІЗМН, 1998. – 204 с.
2. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко; За ред. О. І. Пометун. – К. : Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
3. Савченко О. Я. Особистісно орієнтовне спілкування // Навчання і виховання учнів 3 класу / Упоряд. О.Я. Савченко. – К. : Початкова школа. – 2004. – С. 12-18.
4. Сухомлинський В.О. Духовний світ школяра / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори : в 5 т. – К. : Рад. школа, 1976. – Т. 1. – С. 209-400.

УДК 344.7

Педагогічні науки

ГАДЖЕТ – ДРУГ ЧИ ВОРОГ?

Пугач Р.С.,

викладач

Світловодського політехнічного коледжу

*Центральноукраїнського національного
технічного університету*

Сучасна молодь все більше часу проводить за телефонами та планшетами, замінюючи цим активний спосіб життя. Основними їх захопленнями є перегляд фільмів та відео ігри, заповнюючи ними увесь свій

вільний час. Так це саме той час, який можна було використати на оволодінні новими корисними навичками, самовдосконалення, досягнення життєвих цілей, кохання, спорт, спілкування з рідними та друзями [1]. Чи замислювалися ви, що заходячи до своєї соціальної сторінки, щоб перевірити пошту, то проводите там більше часу ніж на те сподівались.

До чого призводить надмірне захоплення гаджетами [2].

- погіршення здоров'я та сну;
- зникає інтерес до навчання та хобі;
- з'являється затримка в розвитку моторних навичок;
- відсталала мова;
- зменшення фізичної активності;
- звичайне життя стає не цікавим, бо в онлайн просторі ти можеш робити все що забажаєш;
- з'являється агресія, жорстокість, дратівливість і підвищена збудливість;
- випромінювання.

Проте не можна говорити, що гаджет це погано, адже він є частиною технологічного прогресу.

Позитивні якості гаджету:

- зв'язок;
- можливість дізнатись останні події;
- помічник в навчанні;
- за рахунок своїх функціональних можливостей, допомагає реалізовувати свої творчі здібності, самовдосконалюватись і т.п.;
- заповнювати проміжки часу (при перебуванні в транспорті, очікуванні в черзі і т.п.).

Світова практика показує, що застосування гаджетів в процесі навчання може підвищити якість успішності. Студенти можуть шукати інформацію, користуватись електронними книгами, швидко обробляти матеріали (відео, фото), проводити розрахунки та оформлювати звіти чи презентації. Можна створити сайт, що дасть можливість дистанційно навчатися, де будуть

викладатися матеріали лекцій, абсолютно різного типу (текст, книги, презентації, аудіо та відео матеріали) та практичні завдання (тест, задачі).

Однак, як показує власна практика, смартфони та планшети заважають повноцінно займатися. Вони відволікаються та не можуть зосередитися на заняттях. Уважність може знижуватися навіть тоді, коли гаджетом не користуються, він просто є поруч, цього достатньо, щоб несвідомо відволікати увагу. Тому багато навчальних закладів вводять заборони на використання телефонів або складають перед уроком в спеціальну шафу, а після заняття телефон можна взяти назад.

Заборонити користуватись гаджетами, переконувати, що вони шкодять здоров'ю, впливають на психологічний та емоційний стан – марна трата часу. Навіть батьки, що забороняють вдома надмірно використовувати гаджети, спонукають дитину знайти їх в друга, в комп'ютерних клубах та інших місцях [3]. Тому найкраще проводити роботу з гаджетом, максимально корисним і безпечним чином. Але все-таки, важко проконтролювати, чим займається в смартфоні студенти. Вони можуть паралельно виконуючи завдання переглядати відео, листуватися або грати.

Багато факторів впливають на майбутню працездатність з гаджетом на заняттях, навіть те як студент проводить свій власний час з ним в дома. Адже вплив друзів чи батьків може стати вирішальним. Наприклад: якщо батьки використовували гаджет в якості «няньки» для своїх дітей або за сніданком при вживанні їжі, це могло б спонукати до зниження рівня отримання та засвоєння необхідної інформації. Добре якщо батьки контролюють чи цікавляться життям своїх дітей в інтернет просторі або встановлюють обмеження за роботою з гаджетами.

На мою думку використання гаджетів та сучасних девайсів в навчальному процесі, може значно поглибити знання та уміння майбутніх фахівців, особливо якщо заняття будуть проходити під постійним "мозковим штурмом", коти потрібно не тільки знаходити потрібну інформацію, але й обробляти, аналізувати, коментувати та надавати власні зауваження чи пропозиції в процесі роботи.

Література

1. Гаджетоманія: чи варто переживати за молоде покоління : Методичний посібник/О.М. Бондар – Рівне:РУГ, 2019.- 46с.
2. Вплив гаджетів на дітей: останні дослідження [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://eporada.pp.ua/diti/vpliv-gadgetiv-na-ditei-ostanni-doslidjen.html>.
3. Діти й Гаджети: вплив на психіку дитини [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://gsm-ka.com.ua/ua/deti-i-gadzhety-vliyanie-na-psikhiku-rebenka/>.

